

Areport

9/2016

Nemocnice vrcholem pyramid

2

Představujeme ředitele Agentury vojenského zdravotnictví brigádního generála Zoltána Bubeníka

Minuty mezi životem a smrtí

6

Na polygonu C-IED 15. ženijního pluku v Bechyni nacvičovali pyrotechnici reálné situace možných útoků v místech nasazení

Avenger CAS

8

České gripeny a alky, ale i americké thunderbolty a tankery na společném cvičení v Česku

Dosáhli vítězného oblouku

Ve výcvikovém prostoru Libavá se uskutečnil další ročník soutěže

strana 14–15

Ředitelství speciálních sil MO

řádá

výběrové řízení na obsazení pozic zpravodajskému štábu u **Centra podpory speciálních sil** v Olomouci v hodnostech nadporučík a rotmistr.

Termíny výběrového řízení:
19. 9. – 23. 9. 2016. a 10. 10. – 14. 10. 2016
(kategorie B – zájemci o službu u štábu a zabezpečovacích jednotek)

Nabízíme:

- Práci v kolektivu Speciálních sil.
- Atraktivní, různorodou a odborně náročnou práci.
- Úzká spolupráce s 601. skupinou speciálních sil.
- Příplatek za činnost Speciálních sil.
- Profesní rozvoj v rámci domácích a zahraničních kurzů.
- Výsadkový výcvik.

Požadavky:

- Min. 2 roky ve služebním poměru VZP, nebo absolvent vojenské školy.
- Min. stupeň vzdělání Bc. studium (npor.), úplné střední s maturitou (rtm.).
- Předpoklad pro získání bezpečnostní prověrky požadované na danou funkci.
- Schopnost analytického myšlení.
- Dobrá znalost cizího jazyka.
- Znalost práce s výpočetní technikou.

Kontakt:
Bližší informace na www.respecs.cz
Zájemci kontaktujte personální oddělení
Tel.: 973 411 595
Email: personalni@601.skss.cz

Airsoftová bitva
o pohár Velitele
25. protiletadlového
raketového pluku

Termín: 15. října 2016
Místo: cvičiště Oldřichov
Mediační partner: ČRo
Info a registrace: 25plrp.army.cz/airsoft

POZVÁNKA

Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany, v.v.i.
ve spolupráci
s MV-generálním ředitelstvím HZS ČR
řádají

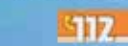
2. ročník mezinárodní odborné konference o ochraně proti ČBRN látkám

HAZMAT PROTECT

Pod záštitou
náměstka generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a civilní nouzovou připravenost
brig. gen. Ing. Miloše Svobody
a
ředitele SÚJCHBO, v.v.i.
MUDr. Stanislava Brádky, Ph.D.

9. – 11. listopadu 2016
Areál SÚJCHBO, v.v.i.
Kamenná 71, 262 31 Milín

Více informací na:
<http://hazmat-protect.sujchbo.cz> ichmo@sujchbo.cz +420 517 546 164

Hlavní partneři:

Mediační partneři:

VELITELSTVÍ VÝCVIKU — VOJENSKÁ AKADEMIE

Vita Nejedlého, 682 01 Vyškov

Pozvánka na 9. ročník odborné konference

Zvýšení bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil

pořádanou pod záštitou
velitele Velitelství výcviku - Vojenské akademie
plukovníka gšt. Ing. Josefa Kopeckého, MSc.

Náplň konference:

- > vzdělávání personálu pro přípravu řidičů v rezortu Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra;
- > výcvik v řízení vozidel na hranici jejich technických možností;
- > vymezení požadavků na rezortní legislativu v přípravě řidičů vozidel ozbrojených sil;
- > analýza příčin a důsledků nejzávažnějších dopravních nehod v Jihomoravském kraji;
- > problematika řízení vozidel pod vlivem návykových látek;
- > činnost účastníků dopravní nehody bezprostředně po jejím vzniku;
- > využívání video záznamových a komunikačních prostředků při výcviku řidičů;
- > poznatky z přípravy řidičů v rezortu Ministerstva vnitra a v soukromé sféře;
- > vyhodnocení plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu.

Konference je jedním z řady opatření k realizaci Národní strategie bezpečnosti silničního provozu v podmínkách rezortu Ministerstva obrany.

Termín: 1. a 2. listopadu 2016 od 9:00 hodin

Místo: Velitelství výcviku—Vojenská akademie, Vyškov, Vojenský klub

Kontakt: kapitán Ing. Jaroslav Omelka, telefon: 973 451 937; e-mail: ridici.konference@vavyskov.cz

Informace o programu a možnosti přihlášení naleznete na <http://www.vavyskov.cz/konference>

Chrudimští výsadkáři se zúčastnili prestižní mezinárodní soutěže Leapfest 2016

Nejstarší mezinárodní soutěž v seskocích padákem s kulatým vrchlíkem – Leapfest se tentokrát v USA odehrála za účasti českých výsadkářů z Chrudimi. Ti se této soutěže zúčastnili jako první Češi v historii a určitě si v ní nevedli špatně. Ve velmi ostré konkurenci 59 týmů z devíti zemí světa se totiž pětičlenné družstvo poskládané z vojáků 43. výsadkového praporu Chrudim umístilo na 15. místě.

Soutěž Leapfest, kterou pořádala Národní garda státu Rhode Island, se koná každoročně už od roku 1982. Pravidla soutěže určovala, že každý čtyřčlenný tým provede osm seskoků z vrtulníku CH-47 Chinook z výšky 1 500 stop na americkém padáku MC-6.

„Na rozdíl od našeho Airborne Triathlonu jde sice jen o seskoky na přesnost, ale třeba americké padáky MC-6 jsme viděli poprvé a soutěž má odlišná pravidla. Bylo to pro nás nezvyklé, ale ostudu jsme rozhodně neudělali. Chtěli jsme se umístit v první třetině tabulky a to se povedlo,“ hodnotí nedávný

úspěch zástupce velitele 43. výsadkového praporu v Chrudimi major Ivo Zelinka.

Čeští výsadkáři sice také používají říditelné padáky, ale ty se v mnoha směrech liší od typu, který byl k dispozici při soutěži.

„Naše padáky mají vyšší nosnost a jsou univerzální – dají se použít jako říditelné i neříditelné. Typ MC-6 je třeba řídit od prvního okamžiku po vyskočení z letadla,“ vysvětluje rozdíl major Zelinka. „Řada soutěžících tyto padáky běžně používá při své každodenní práci. Pro nás to byl určitý handicap, se kterým jsme se museli vyrovnat,“ shrnul major.

Každý soutěžní tým měl pět mužů – čtyři, kteří skákali, a jednoho záložníka. Čtveřice vyskočila z vrtulníku CH-47 Chinook, jenž se vznášel necelých 457 metrů (1 500 stop) nad zemí, vždy najednou a jejich úkolem bylo přistát co nejbliže k jednomu ze tří křížů umístěných na středové ose doskokové plochy. Samozřejmě, v co nejkratším čase. Ten, kdo přistál blíže, to také logicky dříve stihl.

Rozhodčí měří každému výsadkáři čas od jeho přistání do doteku libovolného ze tří křížů umístěných na středové ose doskokové plochy.

Někteří výsadkáři dokonce neváhali posledních pár metrů sprintu ukrojit skokem plavmo.

Rozhodčí měřili každému parašutistovi čas od jeho přistání do doteku libovolného kříže. Výsledný čas byl součtem časů všech členů týmu během osmi soutěžních seskoků. Při porušení bezpečnosti, ztrátě materiálu, přistání mimo doskokovou plochu nebo neprovedení parakotoulu se dával trest 300 vteřin navíc. Chrudimští výsadkáři dosáhli na skvělé umístění s časem 188,45 vteřin.

Text: Miroslav Šindelář,
foto: archiv 43. výsadkového praporu

obsah	
Nemocnice vrcholem pyramidy Představujeme ředitele Agentury vojenského zdravotnictví brigádního generála Zoltána Bubeníka	2
Minuty mezi životem a smrtí Na polygonu C-IED 15. ženijního pluku v Bechyni nacvičovali pyrotechnici reálné situace možných útoků v místech nasazení	6
Avenger CAS České gripeny a alky, ale i americké thunderbolty a tankery na společném cvičení v Česku	8
Iráčtí piloti Komplexní výcvik iráckých pilotů v Pardubicích posílí boj s Daesh	10
Zaměřeno na nejnovější poznatky Mezinárodní program přípravy vrtulníkůvých poradců pro afghánské vzdušné síly vstoupí do čtvrté fáze	11
Polom Seismologická stanice patřící ke světové špičce neměří pouze otřesy	12
Dosáhli vítězného oblouku Ve výcvikovém prostoru Libavá se uskutečnil další ročník soutěže průzkumných hlídek	14
Strážný Hradní stráž Představujeme vojenské profese	16
Přednostou kliniky (tak trochu proti své vůli) Lidé kolem nás	18
Ujasňují si správné postupy V bechyňské autoškolě předávají své zkušenosti i těm, co vyšetřují dopravní nehody	20
Hrdinové z našich řad Při hledání patronů a čestných názvů jednotek bychom neměli přehlížet ani novodobou historii naší armády	22
TITUS Obrněnec kategorie MRAP z dílen kopřivnické Tatry míří do AČR	26
Tankový den Čtrnáctý ročník představil unikátní pětičlenné prvorepublikových tanků československé výroby	28
ITATV, DAGOR i Flyer 72 – testy prozatím na výbornou Technika a výzbroj	30
APBS – přenosný „čistič“ zátarasů Technika a výzbroj	33
Nosič balistických plátů Magnum TAC-1 pro Armádu ČR Technika a výzbroj	34
Armáda se těšila velkému zájmu Na Králícku se uskutečnil již devatenáctý ročník Dne sil podpory AČR Cihelna 2016	36
Vojenský výzkumný ústav Brněnští se zaměřují na materiálové inženýrství, vojenskou chemii, speciální elektroniku a maskování	38
Svaz vojáků z povolání Armády České republiky 40 Představujeme spolky a organizace spolupracující s Ministerstvem obrany ČR	40
Spíněný sen Po více než sedmdesáti letech letěl válečný veterán generál Emil Boček ve stíhačce Supermarine Spitfire	42
Vyzkoušej svůj postřeh Naleznete na fotografiích pět rozdílů?	43
Noční jestřáb Od narození našeho nejúspěšnějšího stíhače za druhé světové války Karla Kuttelwaschera uplynulo sto let	44
Interní komunikační portál	47
Český král pochodu Od úmrtí vojenského kapelníka a skladatele Julia Fučíka uplynulo sto let	48

Představujeme ředitele Agentury vojenského zdravotnictví brigádního generála Zoltána Bubeníka

Nemocnice vrcholem pyramidy

Ředitelem Agentury vojenského zdravotnictví je více než půl druhého roku Zoltán Bubeník. V květnu letošního roku byl jmenován do hodnosti brigádního generála. V následujícím rozhovoru jsme se zaměřili nejen na vojenské zdravotnictví.

Jaké pocity má lékař, když nastupuje do tak vysoké manažerské funkce? Není mu trochu líto, že opouští takové to řemeslo, tu praktickou medicínu?

Víte, do takto vysoké funkce se dopracováváte na vrcholu své kariéry. Už v určitém bodu služebního postupu dochází ke zlomu, kdy se lékařská praxe dělá více méně jako doplňková. Tak nějak pro radost a osvěžení myslí. A to, i když vykonáváte takové manažerské funkce, jako je náčelník centra zdravotních služeb či velitel polní nemocnice. I na tomto stupni se již velice intenzivně musíte zabývat řízením lidí a není to o čistém výkonu medicíny. Čili o lítosti bych asi nemluvil, ale nezastírám, že práce s pacienty mi chybí. Takže se snažím uchovat si alespoň nějakou ambulantní praxi. A to nejen kvůli medicíně jako takové, ale i z hlediska zachování kreditu u kolegů a odborné veřejnosti.

Takže i při takto vysoké funkci máme možnost lékařské praxe?

Ano, jde jen o to si nějakým způsobem zorganizovat čas. Osobně preferuji službu na oddělení Emergency v Ústřední vojenské nemocnici v Praze. Jedná se o noční služby, tedy práci s akutními pacienty. Není to úředničina spojená s vypisováním protokolů o úrazu, pojistek či poukazů na lázně. Nejvíce vás těší, když pacient přichází s nějakou akutní bolestí a do hodiny dvou odchází stabilizovaný.

Před nedávnem jste byl povýšen do hodnosti generála. Je to pro vaši agenturu výhodou, když v jejím čele stojí generál?

Má to nesporně význam. Na jednu stranu je to záležitost systémová, protože takto jsou prostě nastaveny podmínky. Každá pozice ředitele agentury, ať již vojenského zdravotnictví, komunikačních a informačních systémů či logistiky, je stanovena jako generálská. Zároveň je to ale ocenění práce všech mých podřízených a kolegů. Přece jenom pokud potřebuje zdravotnická služba něco prosadit, tak z pozice generála to má určitou vážnost. Prostě to, co pronesu, je bráno závažně, jako že jsem všechny okolnosti a souvislosti důkladně zvážil a promyslel. Zároveň je to ale také určitý závazek. To, co se po mě chce, je požadováno s plnou odpovědností.

Jste lékař, manažer, cítíte se být také vojákem v tom pravém slova smyslu?

Samozřejmě! Koneckonců ředitel agentury musí být pomalu více vojákem-velitelem, než odborným manažerem. Už jsem si za ta léta praxe zvykl používat následující přirovnání. Vojenská lékařská fakulta a vše, co jí předcházelo, vychovává podle mého názoru především lékaře-vojáka. Takový lékař si na vojenské prostředí zvyká postupně, učí se a seznamuje s veškerými atributy vojenského života. Máme mezi sebou ale i kolegy medicínsky velmi zdatné a vzdělané, kteří přišli z civilních lékařských škol. Pokud jsou v armádě krátkou dobu, pak to jsou pouze „lékaři v uniformách“ a to je ten zásadní rozdíl.

Odbory a lékařská komora nás děsí tím, že civilní zdravotnictví je před kolapsem. V jaké kondici je vojenské zdravotnictví?

Vojenské zdravotnictví je i díky posledním organizačním změnám, které se uskutečnily v návaznosti na přijetí novely zákona o vojácích z povolání, v docela dobré kondici. Před vznikem agentur v roce 2013 bylo nutné takzvaně optimalizovat naše počty. Což v konečném důsledku pro nás znamenalo pokles o dvě stě systemizovaných míst. Museli jsme jednak propouštět, ale zároveň také, abychom neřezali až tak do živého, byli jsme nuceni vyškrtat i neobsazená místa. To samozřejmě na určitou dobu destabilizovalo systém vojenského zdravotnictví v tom smyslu, že absolventy Fakulty vojenského zdravotnictví a lékaře získané z náboru bychom neměli kam umístit. Prostě pro ně neexistovaly tabulky. Počátkem července letošního roku se našťastí naše počty vrátily k původním stavům. Máme 1 305 tabulkových počtů, což umožňuje dlouhodobý stabilizovaný rozvoj zdravotnické služby a postupné doplňování absolventů Fakulty vojenského zdravotnictví na daná systemizovaná místa. Ve všech profilech vojenského zdravotnictví je nastavena přehledná kariéra. A to nejen v medicíně, ale i ve vojenské farmacii, vojenské kynologii, ve vojenské veterinární službě a také třeba v naší výkladní skříni, kterou je Vojenská letecká záchranná služba v Líních.

A fakta

Generál Bubeník po absolvování gymnázia v Seredi (SR) zahájil svou vojenskou kariéru studiem na Vojenské lékařské akademii v Hradci Králové, kterou úspěšně ukončil v roce 1990. Po dvouletém praktickém výcviku, který vykonával v ÚVN Praha, nastoupil jako lékař obvazistě spojovacího pluku v Pardubicích a posléze ošetrovny Hradec Králové, odkud se postupně propracoval až na náčelníka odboru zdravotnického zabezpečení Správy zdravotnického zabezpečení Ředitelství logistiky a zdravotnické podpory. Účastnil se zahraničních misí v roce 2004 v bývalé Jugoslávii KFOR – Kosovo jako zástupce náčelníka zdravotnické služby MNB (C), dále v roce 2007 v Afghánistánu – ISAF, kde byl velitelem 1. kontingentu AČR PN a CHJ. V lednu 2009 se stal náčelníkem odboru zdravotnického zabezpečení – zástupcem náčelníka štábu Velitelství podpory. Od roku 2011 do června 2013 byl zástupcem ředitele Odboru vojenského zdravotnictví MO. V červenci téhož roku vykonával funkci zástupce ředitele Agentury vojenského zdravotnictví AČR a to až do února 2015, kdy byl jmenován jejím ředitelem. Je členem lékařských společností jak doma, tak i v zahraničí.

Diskutuje se o tom, zda kromě absolventů lékařské fakulty nezískávat lékaře přímo z civilu. Nemáte ale nyní naopak problémy s personálním doplňováním?

Preferujeme doplňování z Fakulty vojenského zdravotnictví. Samozřejmě přivítám možnost, aby plně kvalifikovaný atestovaný lékař z civilu nastoupil do vojenských řad. Bránil bych se ale tomu, abychom brali do armády lidi, kteří mají sice ukončené zdravotnické vzdělání a získali titul lékaře, ale nemají zahájenou specializační přípravu. Směrná čísla Fakulty vojenského zdravotnictví pro oblast vojenské medicíny se pohybují kolem dvaceti ročně. To nám podle dlouhodobého strategického plánu plně postačí pro funkčnost zdravotnické služby a na zabezpečení všech jejích úkolů. Vyhovuje nám to i z hlediska plánovaného kariérního postupu.

Pod agenturu nespadají kamenné vojenské nemocnice, nicméně příslušníci polních nemocnic jsou v nich zařazení na praxi. Jaká je spolupráce mezi těmito složkami?

Podařilo se nám nastavit výborný partnerský vztah na úrovni ředitelství agentury a ředitelství všech třech vojenských nemocnic a Ústavu leteckého zdravotnictví, a to zejména v oblasti vzdělávání, ať již speciálního či formy dlouhodobého stážování u příslušníků polních nemocnic. Pro tento proces máme na zajištění kontinuální praxe stanoveny dlouhodobé smlouvy. Dá se říci, že dvě třetiny příslušníků polních nemocnic, ať již lékaři či další zdravotnický personál,

tedy sestry, řidiči atd., stážují ve vojenských nemocnicích. Zbytek je zařazen na kvalitních civilních pracovištích typu fakultních nemocnic. Samozřejmě, že hodně komunikujeme i se Sekcí průmyslové spolupráce a řízení organizací, pod kterou z hlediska dlouhodobého strategického rozvoje a ekonomického řízení vojenské nemocnice patří.

Jednou ze složek, která je vám podřízena, je Centrum letecké záchranné služby. Jakým způsobem jste se vyrovnali s tím, že od počátku roku 2017 byste měli leteckou záchrannou službu, kromě plzeňského kraje, zajišťovat i v jižních Čechách?

Přistoupili jsme k tomu s plnou vážností. Bereme to jako vládní úkol, který musí být z vojenského hlediska splněn. Zároveň nám ale jako zdravotníkům záleží na tom, aby péče pro zraněné a nemocné v daných regionech byla plně zabezpečena materiálně i personálně. Jak jsem již zmínil, na odboru urgentní medicíny a letecké záchranné služby došlo k navýšení systemizovaných míst. To nám samozřejmě z personálního hlediska významně pomůže. Zároveň jsme připraveni na základě smluvního vztahu či hlavní pracovní činnosti převzít dosavadní zdravotníky letecké záchranné služby v Českých Budějovicích a to nejen jako občanské zaměstnance, ale v případě zájmu i jako vojáky z povolání.

Představuje pro vás provozování letecké záchranné služby i určitou přípravu na podporu a zabezpečení bojové činnosti, formou SAR, MEDEVAC či STRATEVAC?

Jednoznačně. Bez nadsázky lze říci, že útvar letecké záchranné služby o zhruba třiceti lidech je jednou z nejlépe vycvičených jednotek v resortu. Asi se se mnou vojáci budou přit, že nejlépe jsou v tomto směru vycvičeni výsadkáři či průzkumníci, ale je potřeba si uvědomit, že zdravotnický personál letecké záchranné služby má pouze minimum akcí definováno jako výcvik. Všechno jsou ostré zásahy. Veškerá jejich simulace výcvikových činností probíhá pouze na prezentačních akcích typu CIAF, Dny NATO či Den pozemních sil. Do praktického provozu se navíc snažíme zapojit již studenty Fakulty vojenského zdravotnictví a samozřejmě i příslušníky polních, vojenských nemocnic a civilní příslušníky záchranné služby. Každodenní aktivita personálu letecké záchranné služby slouží i k tomu, aby kvalitním způsobem splnili úkoly tzv. MEDEVACU a případně i STRATEVACU v zahraničních operacích. K jejich úkolům tedy také patří převoz zraněných či nemocných ze zahraničních operací zpět do vlasti.

Někteří politici požadují, aby v budoucnu leteckou záchranku zajišťovali výhradně ozbrojené složky, tedy PČR a AČR. Jak vnímáte podobné plány, jste vůbec schopni něco podobného třeba ve střednědobém horizontu zajistit?

Osobně se domnívám, že se nemůže jednat o střednědobou perspektivu. Výběr kvalitního personálu, nastavení dlouhodobých

parametrů a zabezpečení stanovišť letecké záchranné služby odpovídající technikou se neobejde bez precizního dlouhodobého plánu. V žádném případě tohle všechno nemůže být postaveno na náhodě. Pokud bychom neměli k dispozici dostatek personálu, pak nejsme schopni splnit tyto úkoly v plné míře. Výběr a příprava personálu přitom vyžadují dlouhodobou perspektivu. Na druhou stranu souhlasím s tím, že by bylo žádoucí a dobré, pokud bychom tuto službu zajišťovali my ve spolupráci s PCR. Ale ve střednědobém horizontu asi nejsme schopni splnit podobný úkol.

Doba poměrně intenzivního nasazování vojenských nemocnic v zahraničních misích se zdá být za námi. Jedná se přý o velice nákladnou záležitost. Jak moc je třeba během tří čtyř let reálné nasazení kompletní polní nemocnice?

Zabezpečení vojsk podle posledních zkušeností v zahraničních operacích vyžaduje opravdu precizní zdravotnické plánování. Přitom se ale potýkáme s nedostatkem kvalitního zdravotnického personálu nasaditelného do zahraniční operace – mluvím zejména o všech profilech chirurgů nebo lékařů intenzivní péče. To je zkrátka celosvětový trend. V nasazování zdravotnických jednotek se čím dál více prosazuje interoperabilita a modulární systémy. Je to snaha o propojení prvků z jednotlivých států, a to ať již zdravotnické techniky, materiálu nebo zdravotnických týmů do mnohonárodních celků. Zabezpečovat polní nemocnice výhradně vlastními silami a prostředky je v současné době jen v možnostech USA. Ale i ony stále více spoléhají na mezinárodní pomoc

a spolupráci. Ostatně důkazem toho je působení našeho chirurgického týmu v americké nemocnici v Kábulu. S nasazením naší polní nemocnice se samozřejmě v plánovacích dokumentech počítá. Polní nemocnice je základním zabezpečujícím zdravotnickým prvkem brigády. Ostatně tyto prostředky vyčleňujeme pro úkolová uskupení, a to ať již pro NATO či Evropskou unii. V první polovině letošního roku jsme pro hotovost EU V4 Battle Group vyčleňovali polní nemocnici, ale i v tomto případě to bylo postaveno na bázi mezinárodní spolupráce. To znamená, že nějakých sedmdesát procent personálu a materiálu poskytovala Česká republika a zbytek byl doplňován modulárně dalšími státy.

Pokud by ale skutečně došlo k nějakému konfliktu velkého rozsahu, jsou obě naše polní nemocnice připraveny k nasazení, je v nich dostatek materiálu a lidí?

Lidé jsou na plných počtech. Samozřejmě se v tomto případě kalkuluje s tím, že vždy jsou doplňováni určití specialisté z kamených nemocnic, případně z našich center zdravotních služeb a dalších našich prvků. Bereme například i veterináře, kteří mimo jiné dělají mikrobiologickou diagnostiku. Co se týče materiálu, tak 7. polní nemocnice je na plných stavech, a byla během posledním hotovosti pro evropské bojové uskupení úspěšně certifikovaná. U 6. polní nemocnice se jedná o materiál, který byl pořízován v letech 2001–2002, takže jsou přece jen některé tyto položky staršího data. V letech 2017 až 2018 je ale zajištěna a finančně kryta celková obměna klíčových kontejnerových pracovišť, stanových koridorů a nejdůležitějšího přístrojového vybavení.

V současné době se hodně hovoří o aktivní záloze, pracujete i vy s touto myšlenkou?

Aktivní záloha je pro nás jedním z hlavních úkolů pro nejbližší léta. A to nejen v oblasti výstavby vlastní jednotky zdravotnické služby, ale zejména z pohledu komplexního zabezpečení AZ zdravotnickou službou resortu od náboru počínaje a poskytováním zdravotní péče konče. Když jsem zmiňoval organizační a mobilizační změny, které nastaly od července letošního roku, tak především pro oblast Centra biologické ochrany v Těchoníně máme vytvořeny tabulky o více než sto třiceti aktivních záložících. Tyto zálohy by v budoucnu měly být připraveny pro případ plné aktivace tohoto zařízení. To představuje přípravu na nejhroší možný scénář, kdy by v tomto centru muselo být hospitalizováno v oblasti karantény do sto lidí, v oddělení standardní péče do dvaceti lidí a v oblasti intenzivní péče do osmi lidí. Podle zákonů této republiky počty personálu, který působí ve směnném provozu, musí být nadefinovány až na téměř dvě stě osob. Vlastními silami a prostředky zdravotnické služby nejsme schopni tyto stavy zajistit. A to především pokud by polní nemocnice, případně její část, byla

nasazena v zahraničí. Navíc je mezi ministerstvy zdravotnictví a obrany uzavřena mezíresortní dohoda na využití tohoto zařízení kromě jiného v oblasti výcvikových aktivit. Proto jsme přistoupili jak k navýšení počtů Těchonína jako takového, tak i k vytvoření určité nástavby z aktivní zálohy. V této souvislosti jsme připravili informační kampaň, díky níž se nám do konce srpna letošního roku podařilo získat pro službu v aktivní záloze v Centru biologické ochrany již více než tři desítky zájemců. To se za zhruba dva měsíce od platnosti balíčku branné legislativy jeví jako velmi dobrý výsledek.

Britské či americké polní nemocnice se soustřeďují na stabilizaci životních funkcí a následně zraněného vojáka přepraví do kamenných nemocnic. My jsme v minulosti přicházeli s poněkud odlišnou koncepcí a do polních nemocnic jsme vysílali velice kvalifikované chirurgy, kteří prováděli poměrně náročné zákroky přímo na místě. Je to i do budoucna trend, kterého se budeme držet?

Nedá se říci, že jediný způsob fungování amerických či britských polních nemocnic je pacienta stabilizovat a odvézt do kamenné nemocnice. Je nutné si uvědomit, v jakých podmínkách a na podporu jakých operací byly české polní nemocnice nasazovány. Během prvních misí v letech 1999 v Kosovu a Turecku, 2002 až 2004 v Afghánistánu a Iráku se jednalo o nemocnice spíše humanitárního charakteru, které nebyly zařazeny do určité bojové sestavy. K prvnímu takovémuto začlenění a zařazení pod velení bojových složek došlo až v roce 2007 a 2008 v Afghánistánu. Tam byla naší prioritou péče o zraněné vojáky. Jen shodou okolností a díky tomu, že jsme v Kábulu nebyli v epicentru bojů, naše nemocnice nebyla nikdy přeplněna zraněnými. Nemuseli jsme tedy až tolik využívat po stabilizaci životních funkcí systém strategické evakuace. Rozsáhlejší a náročnější zákroky jsme si mohli dovolit přímo na místě. To, co jste popisoval u Američanů či Britů je naprosto pragmatická záležitost. Když jsem byl během mého nasazení v Afghánistánu v roce 2007 v kandaháské polní nemocnici, zeptal jsem se velitele nemocnice kanadského plukovníka Thomsona, kdy a jakým způsobem cvičí tzv. MASCAL (pozn. hromadné ztráty). On mi odpověděl, že něco podobného cvičit nemusí, protože v tomto režimu působí prakticky nepřetržitě. Přitom mu během našeho rozhovoru za deset minut zazvonil telefon, že mají příjem dvanácti zraněných. V těchto případech je strategická evakuace koaličních vojáků životní nutností. Nedá se ale také srovnat komfort u strategické evakuace u pacienta, který je letecky převážen v plně vybaveném pracovišti ARO našeho STRATEVACu a jejich transport, který se často uskutečňuje na podlaže Herculesu. A to zejména z důvodu množství raněných. V obou případech je ale pacient náležitě stabilizován. Transport musí být za všech okolností zabezpečen tak, aby zraněného ještě více nepoškodil.

Zkušenosti frontových vojáků vždy argumentovali tím, že během boje je lepší protivníka zranit, než ho zabít. Vyřadí se tím další čtyři vojáci, kteří musí zajistit jeho odsun z bojiště. Jaké jsou vůbec z tohoto hlediska kapacity zdravotnického odsunu, které mají k dispozici naše polní nemocnice?

Nemůžeme mluvit pouze o kapacitách zdravotnického odsunu našich polních nemocnic. Do procesu zdravotnického odsunu se zapojují všechny jednotky. Důležité je si uvědomit, že prapory pozemních sil mají ve své sestavě jak praporek obvažič, tak i zdravotníky rot. Polní nemocnice jsou z hlediska zdravotnického systému vrcholem této pyramidy. Systém zdravotnického odsunu je vždy součástí léčby. Ze všeho nejdříve musíte udělat život zachraňující opatření přímo na místě. Pak teprve odsouvat pacienta na vyšší etapu, tedy na praporek obvažič či polní nemocnici. Odsun je součástí léčebného procesu z důvodu posunu pacienta tam, kde máme více zdrojů, více lidí, materiálu a techniky. Abychom mu mohli poskytnout zásadní, život zachraňující výkony podle posledních poznatků vojenské medicíny.

Pokud vím, tak sanitní verzi Pandurů má k dispozici jen 4. brigáda rychlého nasazení. Máte k dispozici dostatek pancéřovaných sanitních odsunových prostředků, nejste v tomto směru odkázáni na starou techniku typu SKOT?

Naším přáním by samozřejmě bylo mít plnou „flotilu“ obrněných zdravotnických prostředků. V sestavě polní nemocnice je ale bohužel i tato starší, skoro bych řekl muzejní technika. Kromě toho ale disponujeme i zdravotnickou verzí obrněných automobilů Iveco. Polní nemocnice je z hlediska operačního scénáře přece jen trochu dál od přední linie. Úkolem naší obrněné techniky je vyjet směrem k praporenému obvažiči a převést zraněné směrem k nám. S ohledem na to tedy není nutné mít až tak vysoký stupeň balistické ochrany, jakým

disponují například Pandury. Obrněné automobily Iveco na plnění tohoto úkolu zatím technicky postačují. Stupeň ochrany by měl být vždy adekvátní tomu, jakou jednotku podporujete. Trend směřuje k tomu, že by v budoucnosti měla mít zdravotnická služba identickou obrněnou techniku, jakou disponuje manévrové vojsko. Není možné si představit, že mechanizovaný prapor se přesunuje na bojových vozidlech pěchoty BVP či na Pandurech a pro zraněné vojáky jezdí balisticky naprosto nechráněný Land Rover.

Jak jste na tom s vrtulníkovou technikou přizpůsobenou na odsun raněných?

Postrádáme skutečně dostatek vrtulníkových prostředků upravených pro zdravotnický transport a letounů s pevnými křídly, které by se používaly v rámci operací na taktické zdravotnické odsuny. Když už jsem vzpomínal zkušenosti z mise, tak kupříkladu na přepravu z Kandaháru do Kábulu, odkud by byl již STRATEVACem zajištěn odsun do vlasti. To ale není problém pouze České republiky, potýkají se s tím i ostatní státy. Navíc spoléháme na to, že při případném nákupu víceúčelových vrtulníků budou některé z nich variabilně uzpůsobeny na možnost zdravotnických transportů. Kromě toho máme v ČR k dispozici nejen sokoly, ale také vrtulníky Mi-171, které mohou být upraveny na tzv. verzi CASEVAC. Tedy k vyzvednutí pacienta z bojiště, poskytnutí nezbytných život zachraňujících úkonů a přepravu na vyšší zdravotnickou etapu.

Naše armáda asi nikdy nebude mít tak velké letecké odsunové kapacity, jako například Američané. Neklade to větší důraz na to, aby si naši vojáci byli schopni poradit přímo na místě?

Základem záchrany života je poskytnout první pomoc na místě. Jakmile nemáte možnost adekvátního rychlého odsunu, o to více se klade důraz na výcvik v technikách první

pomoci. Tento systém se snažíme prosazovat napříč celým resortem, a to zejména u bojových útvarů. Je to otázka nejen výuky první pomoci a svépomoci, ale i výcviku nižšího zdravotnického personálu, tzv. Combat Life Saver. Zdravotníkem prvního kontaktu je bojovník, tedy voják, který se umí chovat v bojové situaci a my ho naučíme automaticky reagovat na to, jakým způsobem zastavit především život ohrožující krvácení, odstranit tenzní pneumotorax, zprůchodnit dýchací cesty a takto pacienta připravit na transport do zařízení, kde mu již můžeme poskytnout adekvátní lékařskou péči.

Když jsem byl v Afghánistánu, tak mi říkali, že nemalé množství příslušníků Afghánské národní armády zemřelo v důsledku toho, že se nepodařilo včas zastavit krvácení. Nám se tedy tento problém podařilo vyřešit?

Schopnost zastavení či výrazného omezení krvácení má v aliančních armádách mnohem vyšší efektivitu záchrany života, a to zejména díky systému výcviku první pomoci a použití sofistikovaných pomůcek. Systém přípravy do zahraničních operací a počty příslušníků především pozemních, ale i vzdušných sil, kteří jsou vycvičeni tímto způsobem, a to ať již v kurzech Combat Life Saver, je poměrně vysoký. Snažíme se o to, aby téměř v každém družstvu pozemních sil byl někdo s tímto výcvikem. Na to jsou zaměřena i výcviková centra. Vrcholové pracoviště v tomto směru představuje Fakulta vojenského zdravotnictví, která se zaměřuje na výcvik instruktorů v této oblasti. U 4. brigády rychlého nasazení, 7. mechanizované brigády a Velitelství výcviku – Vojenské akademie a 25. protiletadlového pluku ve Strakonici jsou jednotlivá výcviková centra pro přípravu takto zaměřených vojáků.

Text: Vladimír Marek,
foto autor a archiv Zoltána Bubeníka

Na polygonu C-IED 15. ženijního pluku v Bechyni procvičovali pyrotechnici řešení reálných situací, kterým mohou čelit v místech nasazení

Minuty mezi životem a smrtí

„Pomóc! – Tady jsem! – Prosím!“, křičí osamělý voják na lesní cestě. Po zdlouhavém vyjednávání byl jako jeden ze tří unesených koaličních vojáků propuštěn teroristy ze zajetí. Na těle má nastraženou sebevražednou vestu s výbušninou. Do výbuchu zbývá několik minut. Na pomoc k němu míří skupina EOD. Jejich úkolem je vyhodnotit situaci, identifikovat vojáka a bezpečně zlikvidovat hrozbu, kterou nastražená sebevražedná vesta představuje.

Po příjezdu na místo zjišťuje velitel EOD skupiny, že na sebevražedné vestě je umístěna časomíra, odpočítávající čas do výbuchu nálože na těle vojáka. „Už jen 18 minut, pojdte si pro mě, já tu nechci umřít, prosím,“ zoufale křičí voják s vestou na těle. – „Hned jdeme k tobě, klid, máme dost času, bude to v pohodě,“ uklidňuje zasahující pyrotechnik vojáka.

Závod s časem

Pro pyrotechniky začal závod s časem. Obléknout ochranný oblek a s sebou si vzít všechny prostředky a nástroje, které bude zasahující pyrotechnik potřebovat při bezpečném odstranění vesty z těla vojáka. Venkovní teplota je přes 30 stupňů ve stínu. Uvnitř obleku je o mnoho víc. Velitel EOD

skupiny se vydává směrem k vojákovi s výbušninou. Ten mezitím zmizel pozorovateli z dohledu.

„Mám ho, je v bezvědomí, na displeji je 12 minut, jdu na to,“ informuje velitel vysílačkou zbytek EOD skupiny, který je s ním trvale ve spojení. Zjišťuje způsob upevnění sebevražedné vesty na těle vojáka, prověřuje, zda má nebo nemá další jištění proti snadnému odstojení a rozhoduje se, jak bude postupovat. Voják přichází k vědomí.

„Jsem u tebe, bude to v pohodě, jak se jmenuješ,“ říká klidným hlasem pyrotechnik vojákovi, který leží na zemi. – „Tereza,“ odpovídá voják. „Nenecháš mě tady, vid, pomůžeš mi, že jo, já tu nechci umřít, mám rodinu!“ – „Jasně, to jsme dva, jsem tu, abych ti pomohl,“ ujišťuje pyrotechnik.

Vteřina před výbuchem

Pyrotechnik provede několik bezpečných řezů a pokouší se systematicky dostat vestu z těla. Další řez – píp, píp, píp – došlo k výbuchu nálože i s vojákem, který ji měl na těle. Ten je rozmetán po okolí. Pyrotechnik je velmi vážně zraněn. Krušné chvíle teď zažívá zbytek skupiny. Vyhodnocují situaci a vyráží na pomoc jejich zraněnému kolegovi, kterého odnášejí do bezpečí. Vyžádají si leteckou podporu a MEDEVAC. Scénář modelové situace se přerušuje. Tým analyzuje postup a zjišťuje poslední chybný krok. S výsledky analýzy jde do akce další člen EOD skupiny a scénář se vrací do vteřiny před výbuchem.

„Pyrotechnik se tu dostal do nejtěžší situace, která ho může potkat,“ konstatuje nadrotmistr P. G., instruktor výcviku CTIP EOD 15. ženijního pluku v Bechyni. „Je pod velkým psychickým tlakem, protože se nesnaží jen zlikvidovat nálož, ale snaží se zachránit i vojáka, kterého teroristé použili jako živý štít.“

Primárním úkolem jednotky je dostat vojáka z problému a zajistit mu bezpečí. Stresová situace byla simulována časomírou,

která byla připojena na vestu s náložemi. „V tomto případě došlo k výbuchu, ale tato situace je pro pyrotechnika velmi cennou zkušeností, protože při tomto ‚suchém‘ výcviku se scénář přeruší, zasahující EOD skupina provedený postup vyhodnotí a pak se scénář dojde až do konce,“ vysvětluje instruktor další postup.

Realita z míst nasazení

Při sestavování scénáře s nastraženou sebevražednou vestou se vycházelo z informací shromážděných na současných bojích, na kterých působí koaliční jednotky. Nelze tedy vyloučit, že použití tohoto nebo podobného nástražného systému mohou čelit i další pyrotechnici, nasazení k plnění úkolů v zahraničních operacích.

„V tomto případě došlo k selhání, i to se stává, ale oproti ostré akci mají pyrotechnici možnost si situaci nacvičit a po zjištění chybného kroku pokračovat a dojet scénář až do vyřešení problému,“ podotýká nadrotmistr P. G. „Situace, kterou tady zažili, se jim co nejloubeji vryje do paměti a mohou se zaručit, že na tento scénář tato skupina nikdy nezapomene.“

Zkušenosti a instinkt

„Naše skupina má čtyři osoby a tvoří ho velitel, jeho zástupce, další člen, který se stará o vybavení a řidič,“ vysvětluje velitel EOD skupiny, který zdárně dokončil akci a zachránil vojáka s trhavinou na těle. „Před samotným zásahem velitel říká, jak se bude postupovat, ostatní ho doplňují, a tím vzniká plán, na jehož základě se pak postupuje. Na místě samotném pak ale nastupují zkušenosti, znalosti a samozřejmě instinkt každého jednotlivce.“

V tomto případě se tedy nejednalo o sebevražedného útočníka, ale o koaličního vojáka, který se zasahující EOD skupinou spolupracoval, nicméně byl značně vystresovaný.

„Při komunikaci s tím člověkem se snažíte najít něco, co toho člověka opravdu zaujme, začíná se s jednoduchými věcmi jako například jak se jmenuje, lehké numerické příklady, nakonec otázky směřují k okolnostem kolem trhaviny,“ pokračuje

pyrotechnik. „Zásadou je odvést myšlenky vystresovaného člověka od toho jediného, co řeší, a to je trhavina na jeho těle.“

Pyrotechnik musí zvládnout i roli psychologa. Musí zklidnit vystresovaného vojáka, v tomto případě vojákyni, která měla na sobě nálož s trhavinou. „Říkal jsem jí, že to není tak velká trhavina, netiká to, že to zvládnou, pomáhej mi – musel jsem ji zapojit do toho řešení problému,“ popisuje akci velitel pyrotechnického týmu.

Pokud by osoba nekomunikovala, nebo by nechtěla spolupracovat, potom se přistupuje třeba i k tvrdším donucovacím prostředkům, kterými je zpacifikován, aby mohli pyrotechnici dokončit akci.

„Pro mě je největším stresem samotný příchod k místu problému, když jsem pak na místě, zapnu, funguji a jedu,“ usmívá se specialista EOD. „Nejcennější zkušeností pro nás je vyzkoušet si modelové scénáře, a i když to ve výsledku pouze zapípá, což znamená, že došlo k odpálení nálože pod rukama, tak je to pro každého pyrotechnika hodně motivující a nadlouho si to zapamatuje.“

Ochrana ano či ne?

Pyrotechnický oblek EOD-9 váží okolo 40 kilogramů. Pracovat v takové zátěži si člověk zvykne, ale mnohem horší je teplota, která je uvnitř obleku. „Ta neustále stoupá, a s tou pak člověk bojuje, zamlžuje se mu ochranné hledí a rozhoduje se, zda si ten ochranný oblek s sebou do akce vůbec vezme, protože bez něj pracuje samozřejmě s větší přesností,“ popisuje pocity pyrotechnik, účastník několika misí v Afghánistánu. „Zásada je taková, že v případě menšího množství trhaviny pracujeme v obleku a pokud se objem výbuštiny zvětšuje, pak je lepší pracovat na přesnost a bez ochrany. Tady došlo k situaci, kdy voják měl omotané dráty okolo krku a pracoval jsem v nebezpečné vzdálenosti od jeho těla, kdy stačil jeden nepřesný pohyb, a mohlo by dojít ke zranění nebo i k odpálení nálože, proto pro mě osobně bylo jistější pracovat bez použití pyrotechnického obleku.“

Text a foto: Jana Deckerová

České gripeny a alky, ale i americké thunderbolty a tankery na společném cvičení v Česku

Avenger CAS

V červenci proběhlo ve vzdušném prostoru České republiky mezinárodní cvičení Avenger CAS. Výcvik předsunutých leteckých návodčích, létajícího personálu, ale i letovodů je součástí dvoustranného cvičení Vzdušných sil AČR a Národní gardy Spojených států amerických. Tato spolupráce trvá již 23 let.

Mezinárodní cvičení Avenger CAS bylo jedním ze tří, které v té době probíhalo ve vzdušném prostoru České, Slovenské a Maďarské republiky. Těžištěm cvičení v Čechách se stal výcvik předsunutých leteckých návodčích z 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou. Pokud se však jedná o složitější mise s komplexními scénáři s integrací simulovaných paleb např. dělostřelectva, jsou během hodiny realizovány pouze dvě navedení. Před-sunutí letečtí návodčí z náměstské základny tak provádí navedení na pozemní cíle nejen pilotů lehkých bitevníků L-159 Alca 21. základny taktického letectva Čáslav, ale i pilotů amerických letounů přímé palebné podpory A-10 Thunderbolt 122. Národní gardy státu Indiana Spojených států amerických. Čeští a američtí piloti pak spolupracují a simulují ničení pozemních cílů

v závislosti na možné výzbroji letounu, na schopnostech podvěšené cvičné munice a samozřejmě dovednosti pilotů a letounů.

Účast tankerů je nezastupitelná

„Dvojice dnes již legendárních, amerických letounů A-10 může díky doplňování paliva za letu působit ve vzduchu až tři hodiny, naši návodčí tak mají možnost provést až desítky navedení během jejich jediné mise,“ konstatuje řídící cvičení plukovník Zdeněk Bauer ze Vzdušných sil Armády ČR. Zatímco americké thunderbolty působí ze slovenské základny Sliač, komplexní logistickou podporu Boeingu KC-135 Stratotanker zabezpečuje Správa letiště Pardubice. „Letiště Pardubice je uzpůsobené k přijímání a odbavení

větších dopravních i nákladních letounů a má bohaté zkušenosti s koordinací zabezpečení jejich činnosti,“ vysvětluje velitel Správy letiště Pardubice podplukovník Ivo Štátný. V první polovině cvičení dočerpávání paliva umožňuje letoun KC-135 ze 155. „Air Refueling Wing“ z americké Nebrasky. Ve druhé polovině ho vystřídá obdobný Stratotanker amerických vzdušných sil. „Během týdne stihneme osm až devět misí, za naše dvoutýdenní působení dočerpáme palivo až 50 letounům v Čechách, na Slovensku a v Maďarsku,“ konstatuje podplukovník John Williams, velitel osádky letounu a zároveň koordinátor akce za americkou stranu. Jeden let tankeru pak trvá okolo tří hodin. „Velkou částí tohoto cvičení je i plánování. Nejde jen o to, doplnit palivo ve vzduchu, ale vše pečlivě zkoordinovat s ostatními státy,“ dodává Williams. Americké tankery poskytují ve vzduchu palivo nejen letounům A-10, ale i transportním letounům C-17 Globemaster či americkým strojům F-16 z Air National Guard Colorado, které působí z maďarské základny v Papa v rámci cvičení Panther Strike. „Mezinárodní spolupráce přináší nové zkušenosti. Působit v Evropě je přeci jen něco jiného než v Americe,“ říká druhý pilot tankeru kapitán Sean Cappel.

Práce letovodů a čáslavských stíhačů

Svou zásadní roli ve cvičení hrají také střežiska uvědomování a řízení všech států. Právě 26. pluk velení, řízení a průzkumu ze Staré Boleslavi je zodpovědný za vyžádání a přidělení vzdušných prostorů pro výcvik. Neoprávněnou součástí je navedení letounů k tankeru nebo do výcvikových oblastí. „Důležité je zkoordinovat činnost s našimi protějšky na Slovensku a v Maďarsku. Zodpovědní jsme také za koordinaci řízení letového provozu mezi vojenskou a civilní částí,“ upřesňuje major Josef Klucký z 26. pluku. Doplňování paliva za letu patří již delší dobu k základním dovednostem plně vycvičeného operačního pilota letounu JAS-39 Gripen. K taktickému přeletu na Island a zpět využili právě tanker KC-135 v roce 2014, následující rok je doprovázel tanker Boeing KC-767. „Obnovení podmínek tankování za letu a zdokonalení procedur je cílem našeho zapojení v rámci Avenger CAS. Momentálně máme pro tankování za letu vycvičeno více

než polovinu všech pilotů letounu Gripen, do konce roku bychom chtěli vycvičit většinu našich operačních pilotů,“ prozrazuje major Tomáš Merta, koordinátor tankování za letu z 21. základny. Čáslavští piloti letounů JAS-39 Gripen se zapojili až v druhé polovině cvičení. Denně docházelo k náviku

doplnění paliva až čtyř českých supersoniků. Další výcvik doplňování paliva ve vzduchu proběhne na cvičení Ample Strike 2016, čímž bude vycvičena zhruba dvacítká pilotů.

Text: kpt. Tomáš Maruščák, Michal Voska, foto: archiv

A fakta

Spolupráce mezi Armádou České republiky a Národními gardami Nebrasky a Texasu vznikla již v roce 1993 v rámci tzv. „State Partnership Program“. Jejím prvotním cílem bylo pomoci české armádě v přípravě ke vstupu do NATO. V rámci letité spolupráce pravidelně probíhají společná cvičení v České republice, nebo Nebrasce či Texasu a snahou všech stran je spolupráci dále rozvíjet. Například v roce 2015 úspěšně proběhlo společné letecké cvičení v Taktickém simulačním centru v Pardubicích.

A fakta

A-10 Thunderbolt

Válkami prověřené stroje A-10, nasazené v Afghánistánu, Iráku, v Libyi anebo aktuálně znovu v Iráku proti ozbrojeným Islámského státu, jsou považovány za legendární stroje. Mezi letci mají přezdívky „Tankkiller“ (tankobijec), „Warthog“ (prase bradavičnaté), nebo jen zjednodušeně „Hog“ (prase, kanec). Lze je totiž bez nadsázky označit za létající pevnosti s obrovskou palebnou silou. Letoun byl zkonstruován už v sedmdesátých letech minulého století speciálně pro bitevní akce proti pozemním cílům a přímou podporu pozemních jednotek.

Ničí tanky, obrněnce nebo třeba bunkry. Letoun s charakteristickým sedmihlavňovým rotačním kanónem unese přes sedm tun výzbroje, od raket Maverick až po chirurgicky přesné laserem naváděné pumy. Velmi pokročilé elektronické a avionické systémy v moderních verzích pak umožňují maximálně přesné zásahy. Stroj vyniká svou obratností zejména při nízkých rychlostech a malých výškách i pod 300 metrů. V první válce v Zálivu v roce 1991 letouny A-10 zničily přes 900 iráckých tanků a další dvě tisícovky vojenských vozidel. Při více než osmi tisícovkách misí tehdy Američané v boji s jednotkami iráckého vůdce Saddáma Husajna přišli pouze o čtyři stroje.

Komplexní výcvik iráckých pilotů v Pardubicích posílí boj s Daesh

Iráčtí piloti

V Centru leteckého výcviku v Pardubicích ukončilo výcvik na vrtulnících jedenáct iráčských pilotů. V Česku strávili více než rok, nyní se na Blízkém východě zapojují do bojů proti radikálům ze samozvaného Islámského státu.

Iráčany čtrnáct měsíců cvičili instruktoři Leteckých opraváren Malešice, podniku spadajícího pod křídla ministerstva obrany. Celý program si plně hradila irácká strana a jejím potřebám a požadavkům byl uzpůsoben i celý výcvik. „Studenti sem přišli úplně lidově řečeno nepolíbení a prošli si celou cestu od kompletní teorie, přes výcvik na lehkém vrtulníku Schweizer, dále na vrtulníku Mi-2 a skončili na typovém výcviku na vrtulníku Mi-17,“ uvedl ředitel státního podniku LOM Roman Planička.

Řada vojáků se shodovala, že u nás, v České republice, to bylo vůbec poprvé, kdy se seznámili s vrtulníky. Začínali úplně od nuly, ale díky špičkovým instruktorům a technikům z CLV jsou z nich dnes skuteční vojenská piloti.

Do boje s IS

Nově vycvičené piloty irácká armáda nasadí do bojů s islamisty ihned po jejich návratu do země. Je to součást společného postupu koalice proti Islámskému státu. Strategii je pomoci irácké armádě ať už výcvikem, nebo technikou. Součástí strategie v boji proti Daesh je i český letecký výcvikový tým, který odcestoval na letiště Balád

severně od Bagdádu a bude tam do konce roku 2017 cvičit irácké piloty na letounech L-159, které Česká republika Iráku prodala. V minulosti se v pardubickém centru cvičili i piloti jiných armád, například afghánské nebo Spojených států. LOM nyní s iráckou stranou jedná o výcviku další obdobně velké skupiny vojáků, která by mohla přijet na roční výcvik na podzim. Náklady výcviku opět hradí Irák.

Výcvik v CLV

Taktický simulační výcvik poskytovaný v Pardubicích zahrnuje nácvik řešení různých taktických a bojových situací za hranicí viditelnosti, s podporou FAC a GCI. Výcvik je poskytován prostřednictvím moderního výcvikového centra vybudovaného ve spolupráci s dceřinou společností Leteckých opraváren Malešice VR Group a.s., které je vybaveno nejmodernějšími technologiemi umožňujícími téměř reálnou vizualizaci.

V porovnání s výcvikem na skutečném letounu je na simulátorech možné zkoušet manévry a činnosti, jejichž provádění by bylo v běžném výcviku obtížné a riskantní. Náklady na simulační výcvik jsou přitom zlomkem v porovnání s provozem skutečného letounu. Do provozních nákladů simulátoru se nezapočítává údržba, palivo, pojištění, použití zbraní, náklady spojené s provozem výcvikového prostoru a další nezanedbatelné položky.

Mezinárodní spolupráce

Parametry a výkony letounů, radarů, zbraní, nepřátelských entit, jak leteckých, tak i pozemních a námořních jsou plně konfigurovatelné.

Taktické simulační centrum bylo vybudováno v rámci Centra leteckého výcviku (CLV) v Pardubicích v roce 2011. CLV je jednou z divizí státního podniku LOM PRAHA, největšího podniku leteckého průmyslu v ČR zaměřeného zejména na služby pro provozovatele vrtulníků řady Mi. Od dubna 2004 zajišťuje kompletní výcvik pilotů Vzdušných sil Armády České republiky. Centrum má k dispozici cvičné letouny EV-97, Zlín Z-42, Zlín Z-43 a L-39C, transportní stroje L-410 a vrtulníky Mi-2 a Mi-17.

Služeb CLV využili také zahraniční zájemci – Afghánistán, Polsko či Burkina Faso. Na základě pozitivní zkušenosti s výcvikem spojeneckých pilotů schválila Severoatlantická aliance na svém summitu v Chicagu v květnu 2012 vznik výcvikového vrtulníkového centra v České republice. Společný projekt Česka, Slovenska, Chorvatska, Maďarska a USA je realizován v rámci takzvané chytré obrany čili sdílení obranných kapacit mezi aliančními zeměmi.

Text: Michal Voska,
foto: autor

Mezinárodní program přípravy vrtulníkových poradců pro afghánské vzdušné síly vstoupí do čtvrté fáze

Zaměřeno na nejnovější poznatky

Česká republika se dlouhodobě angažuje ve spolupráci s aliančními spojenci v oblasti podpory výstavby schopností afghánských vzdušných sil. Důkazem je pravidelné vysílání poradních a výcvikových týmů, které tvoří příslušníci vrtulníkového letectva Vzdušných sil AČR, do Afghánistánu.

První zkušenosti s obnovou vzdušných sil Afghánské národní armády ukázaly, že pro efektivní naplnění role mnohonárodních poradních týmů existují tři klíčové předpoklady – jednotnost výcvikového procesu, zajištění bezpečnosti leteckého provozu a znalost kulturního prostředí. Z těchto důvodů zahájila ČR ve spolupráci s Chorvatskem v roce 2012 program přípravy mnohonárodních týmů poradců-instruktorů nazvaný Air Advisor Team Pre-Deployment Training (AAT PDT). V rámci série kurzů se příslušníci letových osádek a pozemní specialisté českých a chorvatských ozbrojených sil společně připravují před vysláním do misí. V roce 2013 se k programu připojilo Maďarsko a od roku 2015 také Slovensko. Financování kurzů je plně zabezpečeno prostřednictvím mezinárodního fondu Multinational Helicopter Initiative (MHI), který vznikl z iniciativy Velké Británie a Francie v roce 2009 a podpora výcviku vzdušných sil Afghánistánu je jedním z jeho cílů. Projekt je velmi vysoce hodnocen nejen účastnickými zeměmi, ale také samotnými Afghánci.

Původně dvouletý program byl zahájen v dubnu 2012 a skládal se ze šesti kurzů, z nichž každý byl rozdělen na dvě části. První blok v délce jednoho týdne probíhal na trenažeru (tzv. simulátoru letových postupů) v Česku v prostorách společnosti Helicopter Training Point (HTP)

Ostrava CZ, a. s. na mezinárodním letišti v Ostravě – Mošnově. Na něj navazoval třítydenní praktický letecký výcvik v chorvatském Zadaru.

„Připravit instruktoře, kteří přímo na místě v Afghánistánu vyučovali letecký personál nových vzdušných sil Afghánské národní armády, nebyla jednoduchá záležitost. Především bylo potřebné unifikovat metodiku výuky,“ upozornil Vladimír Petrovič ze Sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany ČR. Připomněl tak skutečnost, že zpočátku instruktoři učili Afghánce podle svých národních postupů.

„První blok šesti kurzů byl ukončen na počátku roku 2014. Na něj navázala druhá fáze obsahující pět kurzů, které pokrývaly období do konce roku 2015. Třetí fáze stále probíhá a řeší potřeby výcviku v roce 2016. Základní struktura kurzů se po celou dobu nezměnila. Každý má teoretickou část v Ostravě a praktickou v okolí chorvatského Zadaru. K výuce instruktorů nadále využíváme nejzkušenější praktiky. Obsahové přípravy možností části kurzu výrazně pomáhá odborník z USA, který dokáže reagovat na nejnovější operační zkušenosti a převádí je do výcvikových osnov,“ upřesnil Vladimír Petrovič a dodal, že tito budoucí instruktoři se po absolvování teoretické části přesouvají k provedení praktické části do Chorvatska, kde plní nejrůznější zadání praktického létání a reagují na situace,

s nimiž se mohou v Afghánistánu při plnění úkolů setkat.

Jak již bylo uvedeno, pozitivní ohlasy iniciativy přivedly postupně k účasti také Maďarsko a Slovensko, které dnes například dodává do týmů své techniky pro přípravu pozemního personálu.

Finanční prostředky na první tři fáze programu poskytla prostřednictvím MHI pětice zemí – Norsko, Dánsko, Nizozemsko, Švédsko a Finsko. Do dnešních dnů, kdy probíhá již čtrnáctý výcvikový kurz, prošlo programem na čtyři stovky leteckého personálu. Na posledním zasedání řídicího výboru MHI bylo potvrzeno otevření čtvrté fáze programu, která v rozsahu dalších tří kurzů pokryje potřeby přípravy v roce 2017. Potřebné finanční prostředky jsou opět alokovány z fondu MHI, konkrétně z příspěvků Nizozemska a Norska. Celkové náklady na realizaci všech čtyř fází se pohybují v částce přibližně 3,5 mil. EUR.

„Uvedený projekt je ukázkovým příkladem mezinárodní spolupráce. Podílejí se na něm čtyři země jako účastníci, pátá země (USA) poskytuje expertní podporu a dalších pět zemí poskytlo cestou mezinárodního fondu potřebné finanční prostředky. To je skutečně „smart defence“ v praxi,“ zdůraznil Vladimír Petrovič.

Ve spolupráci se SOPS MO Miroslav Šindelář,
foto: archiv redakce

Seismologická stanice patřící ke světové špičce neměří pouze otřesy

Polom

Je tomu více než čtyřicet let, kdy armádní seismologové v bunkru stanice Polom v Orlických horách začali poprvé snímat jaderné výbuchy studené války. Za minulého režimu přísně utajované místo je dnes špičkovou seismickou stanicí, která dokáže snímat zemětřesení po celém světě, navíc zde nalezneme referenční bod GPS a řadu hydrometeorologických čidel.

Polom vznikl v roce 1974 jako součást Vojenského topografického ústavu Dobruška (VTOPÚ). Impulsem pro jeho vybudování byla dohoda socialistických států začleněných do Varšavské smlouvy. Záměrem této dohody bylo vybudovat na území tehdejší Československé socialistické republiky geofyzikální centrum, které by zabezpečovalo vojenské požadavky v této oblasti. Základním úkolem nového pracoviště měl být monitoring seismických jevů, jenž by, v souladu

s uzavřenými koaličními smlouvami a rezolucemi Organizace spojených národů, zabezpečoval kontrolu pokusných jaderných výbuchů v celosvětovém měřítku. Z pohledu velení Varšavské smlouvy se jednalo zejména o monitoring aktivit na jaderných střelnicích Spojených států amerických (USA), Francie a v menší míře i Číny. V průběhu let byly odborné úkoly plněné na stanici Polom postupně modifikovány, a to v souladu s technickým rozvojem a aktuálními požadavky armády. Důležitým

znakem pracoviště vždy byla vysoká odborná připravenost jeho příslušníků. Díky ní včas a flexibilně poskytovalo kvalitní informace, což umožnilo velení topografické služby a následně i geografické služby obhájit jeho existenci v průběhu všech reforem armády. Dnes stanice Polom plní ve prospěch součástí resortu Ministerstva obrany a dalších mimoresortních uživatelů širokou škálu úkolů geografického a hydrometeorologického zabezpečení ve struktuře Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu (VGHMÚŘ).

Patří k nejlepším

V roce 1996 byla stanice Polom přijata do Federace digitálních seismických sítí FDNS (Federation of Digital Broad-Band Seismograph Network), která sdružuje okolo 120 nekvalitnějších seismických stanic světa. V létě roku 1998 došlo k poškození seismické aparatury zásahem blesku. Péčí GFÚ AV ČR byla poškozená seismická aparatura dočasně nahrazena jinou. V červnu 1999 byla seismická aparatura Q52K nahrazena v té době modernější a výkonnější

aparaturou Quanterra Q4120. Výměna aparatury přinesla zvýšení výkonnosti a byl zlepšen i uživatelský komfort, protože záznam dat byl prováděn na (v té době vysokokapacitní) disky ZIP. Aparatura byla rovněž vybavena integrovaným přijímačem signálu GPS pro časovou službu a průběžné monitorování polohy. Od druhé poloviny devadesátých let začala být technologie GPS rovněž využívána pro provádění přesných geodynamických měření, která slouží ke sledování deformací a pohybů zemské desky. Koordinaci těchto měření na našem území zabezpečuje VÚGTK. Bod POL1 (Polom) byl díky kvalitní stabilizaci zařazen mezi základní geodynamické body Geodynamické sítě ČR, na nichž jsou prováděna měření GPS.

Novodobá měření

Od 1. ledna 2005 byla na stanici Polom zahájena klimatologická měření pro potřeby ČHMÚ. Standardní automatizovaný meteorologický pozorovací systém pro měření, zpracování, zobrazení a distribuci meteorologických informací a zpráv MONITWIN byl na Polomu instalován v lednu 2005. Stanice je v současné době

vybavena automatickým i klasickým měřením slunečního svitu, půdními teploty pro měření teploty v hloubce 5 až 100 cm. Automaticky pomocí zařízení Vaisala měří spodní základny oblačnosti systémem CT25K (zálohované měřičem RVO), charakteristiky větru měří zařízením WA (EAO1), tlak, teplota a vlhkost vzduchu je měřena leteckým barometrem PA50 (aneroid, klasické teploměry, vlhkoměr). Dále jsou měřeny všechny základní charakteristiky sněhové pokrývky a pro určení vodní hodnoty vrstvy sněhu je používán váhový sněhoměr. Význam stanice nespočívá v pouhém faktu, že po mnoha letech vznikla z iniciativy příslušníků odboru hydrometeorologického zabezpečení a za velkého zájmu personálu stanice nová vojenská meteorologická stanice (mj. první vojenská horská stanice), ale v tom, že zaplňuje prázdné místo mezi stanicí Ústí nad Orlicí a Pecí pod Sněžkou, které jsou od sebe vzdáleny okolo 90 km. Vojenskému letectvu poskytuje nezastupitelné údaje zejména o spodní základně oblačnosti při letech nad horským terénem v blízkosti státní hranice s Polskem.

Text: Michal Voska, foto: autor

A fakta

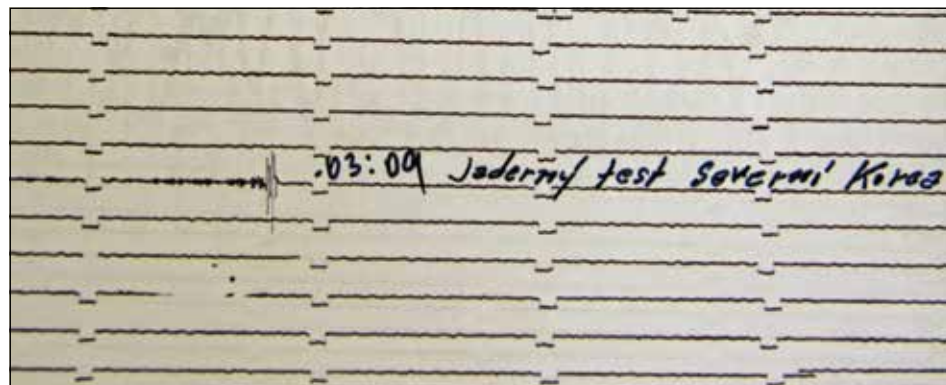
V případě seismických aktivit, které přesáhnou 6. stupeň magnituda (celý svět) nebo 5. stupeň magnituda (Evropa), poskytuje pracoviště Polom informaci o seismické aktivitě ve formě „Hlášenky o seismickém jevu“ operačnímu a informačnímu středisku Ministerstva vnitra – Generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (OPIS MV GR HZS ČR).

Využití „Hlášenky o seismickém jevu“:

- Informace je neprodleně předána operačnímu a informačnímu centru Ministerstva zahraničních věcí (OIC MZV), které zabezpečuje informování příslušného zastupitelského úřadu České republiky (ČR) v postižené zemi (možnost včasné reakce ze strany zastupitelského úřadu na vznik situace).
- Informace je využita pro zapojení ČR do humanitární pomoci postižené zemi (§ 7 odst. 4 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb., Ministerstvo vnitra organizuje záchranářskou a materiální pomoc do zahraničí ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, složkami Integrovaného záchranného systému nebo ústředními správními úřady).

Uvedení předurčených sil a prostředků do pohotovosti provádí na pokyn řídicího důstojníka OPIS MV GR HZS ČR po obdržení informace o vzniku závažné mimořádné události v zahraničí nebo při vyžádání pomoci ze zahraničí. Z tohoto pohledu je zřejmé, že zejména v případě možnosti vyslání českého vyhledávacího a záchranného USAR (Urban Search and Rescue) týmu je včasná informace o vzniku události velmi žádaná (obecně se bere v potaz nasazení záchranných týmů v postižené oblasti do 72 hodin od vzniku události).

V případě, že se jedná o jakoukoliv pomoc (záchranářskou, materiální, finanční, nebo vyslání expertů) ze strany ČR vůči postiženému státu, je velice důležité, aby informace o vzniklé situaci přišla na kompetentní složky v co nejkratší době. Proto je důležitá spolupráce mezi OPIS MV GR HZS ČR a OdSMo VGHMÚŘ, neboť zabezpečuje včasné poskytnutí kvalitních informací o lokalitách postižených zemětřesením, které jsou nezbytné pro plánování činnosti všech zúčastněných složek.

Ve výcvikovém prostoru Libavá se uskutečnil další ročník soutěže průzkumných hlídek

Dosáhli vítězného oblouku

Mokrou studenou letní nocí běží za svitu měsíce v tichosti čtveřice mužů. Jen při občasných krátkých zastávkách protne noční tmu světlo „čelovky“, ozve se šustot mapy a mezi jednotlivými nádechy zaznívají slova: azimut, čtverec, vzdálenost či bonusový bod. Za pár okamžiků vše opět překryje tma a pomalu utichají i kroky neomylně mířící k blízkému červenému světélku.

Tím světélkem je označen jeden z desítky orientačních bodů první etapy VII. ročníku Soutěže průzkumných hlídek, která odstartovala ve městě Libavá a ve Vojenském újezdu Libavá v noci z 22. na 23. srpna. „Prologem k první z celkem šesti etap je právě orientační závod. Úkolem hlídek je posbírat co nejvíce kontrolních bodů s cílem ověřit znalost práce s mapou, orientaci v terénu a vyčítání bodů v různých souřadnicových systémech. Stejně jako všechny další části a jejich jednotlivé disciplíny prověří skutečné teoretické a hlavně praktické dovednosti jednotlivých „průzkumáků“ z celé Armády České republiky, kteří opět přijeli změřit síly v tomto závodě,” doplňuje dlouholetý organizátor akce nadrotmistr Tomáš Jandera z pořadajícího 102. průzkumného praporu z Prostějova.

Do sedmého ročníku soutěže vyběhlo celkem 18 soutěžních týmů. Vedle vojáků 102. průzkumného praporu a jeho týmu aktivní zálohy jsou zastoupeny týmy 4. brigády rychlého nasazení, 7. mechanizované brigády, 13. dělostřeleckého pluku, 15. ženijního pluku a Univerzity obrany.

Soutěžící plní celkem 16 disciplín, například činnost na pozorovacím stanovišti, překonání vodní plochy, přepad budovy, střelby z pistole a útočné pušky, ženijní přípravu, vyzvedávání „mrtvé schránky“ či ničení objektů. „Na rozdíl od předchozích ročníků jsme se opět více přiblížili reálnému nasazení průzkumných jednotek a plnění úkolů více disciplín jsme zařadili v noci. To samozřejmě klade na hlídky vyšší nároky,” přibližuje některá specifika letošního ročníku ředitel soutěže podplukovník Pavel Hriník.

Čtyřčlenné hlídky překonají v průběhu čtyř dnů 100km v zalesněném terénu s nesenou výzbrojí, výstrojí a stravou o váze nejméně 20kg. Náročný závod tedy vyžaduje značnou fyzickou zdatnost a psychickou odolnost. Současně umožňuje porovnat znalosti, schopnosti, dovednosti a sladnost průzkumných týmů napříč AČR.

Krátký odpočinek nad ránem, posbírat výstroj, zkontrolovat zbraně, doplnit vodu a vyrazit z bivaku co nejrychleji vstříc dalším desítkám kilometrů napříč Vojenským újezdem Libavá. Tak vypadalo probuzení většiny z 18 průzkumných hlídek po nočním orientačním přesunu.

V prostoru, kterým vede trasa vyčtená z mapy, však postupně všechny týmy naráží na přesunující se těžkou techniku protivníka, před níž je nutné se nejprve ukrýt a poté ji identifikovat. Po krátkém pozorování zakreslují vojáci zjištěné údaje do schématu pozorování a pomocí vysíláčky odesílají flash zprávu. Zároveň nejen k spojařovým uším doléhá zvuk vzdálené střelby.

Hlídka číslo 2 ze 151. ženijního praporu Bechyně a číslo 7 ze 131. dělostřeleckého oddílu z Jinců už totiž na střelnici Milovany zahajují střelbu z útočných pušek. Každá hlídka si nese své vlastní zbraně, takže jsou k vidění nejen útočné pušky CZ 805 BREN, ale například u chrudimské hlídky číslo 13 pušky M4. Situace je staví před úkol, v co nejkratším čase „položit“ šedesátku vyzedajících se terčů, rozmístěných v různých vzdálenostech v členitém terénu. Má to jeden háček. Tři červeně odlišené terče. Představují rukojmí, jsou rozmístěny nepříjemně blízko ostatním a znamenají trestné body.

To už velitel hlídky číslo 7 se znakem „rozzuřeného“ Mývala na čepici vydává před zahájením střelby rychlé pokyny svým spolubojovníkům. „Rozdělíme si prostor na jednotlivé sektory, ať nestřílíme na stejné terče. Ty střílíš vlevo a zbývající dva vpravo. Nejdříve složíme ty bližší. Nakonec ty daleko a sousedící s rukojmími.” Velící má možnost předat svou municí kolegům a místo střelby řídit palbu své hlídky s pomocí dalekohledu. Tento tým však tuto možnost nevyužívá. „Předpokladem úspěchu je přesné nastřelení zbraní a znalost balistiky,” prozrazuje svůj střelecký recept

jeden z „Mývalů“, zatímco velitel hlídky poslouchá rozhodčího, který mu sděluje výsledky vyhodnocené softwarem ovládajícím terčový manévr.

Večer dorážejí první hlídky na stanoviště pár kilometrů před vodní překážkou, kde mají možnost získat náklad o váze nafukovací loď, který ponесou s sebou. V případě překonávání hluboké vody pak mohou pomocí člunu přeplout. Pokud se hlídce nepodaří náklad donést, bude muset se vším přeplavat. Hodinu před půlnocí doráží na břeh Barnovské přehrady první tým v těsném závěsu se dvěma dalšími. Hned v úvodu se potvrzuje staré pořekadlo, že když dva dělají totéž, není to totéž. Zatímco některé skupiny se bez problému do „Pálavy“ vejdou a jen část materiálu táhnou za sebou po vodě, u jiných je vidět půlka týmu statečně plovoucí i s materiálem za či před lodí. Další z týmů vystupuje spokojeně na protější břeh v plném počtu suchou nohou, následován člunem s trupem těsně pod hladinou na způsob útočící ponorky a hlídkou s vodou nad kolena.

Naštěstí soutěžícím zbývá už jen pár kilometrů do bivaku, kde si dopřejí trochu odpočinku a ti rychlejší pár hodin spánku. Vzhledem k tomu, že jedna z hlídek má po druhé hodině nad ránem za sebou již 70 kilometrů proložených náročnými disciplínami, si jej víc než zaslouží.

Následujících třicet šest hodin bylo pro soutěžící průzkumné hlídky snad totiž ještě nabitější než předešlé etapy. Aby postoupili dále, museli vojáci ukořistit dokumenty ukrývající cenné informace. Jedinou možností bylo přepadení objektu ležícího poblíž trasy jejich postupu. Průzkumáci tedy nakrátko vyměnili své vlastní zbraně za tzv. Glock FX a jejich protivníky se staly osmiúhelníkové terče IPSC. Po úspěšném získání schránky s dokumenty zase rychle zmizeli a po pár kilometrech je čekalo vyhodnocení těchto informací. Prvním krokem je sládní získaných podkladů se správnou mapou. „Zakreslená situace ukazuje na plánovaný dělostřelecký přepad zítra ve 20:30, následující den proběhne přelet a vzdušný výsadek protivníka s cílem obsadit sklad chemických látek v našem prostoru,” vyhodnocuje jeden z příslušníků hlídky 44. lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce. „Zahle značka znázorňuje dělostřeleckou pozorovatelnou a směr průzkumu,” doplňuje jeho kolega. Ještě rychle určit co největší množství techniky zahraničních armád na předložených kartách, zorientovat mapu a hlídka opět pokračuje v závodě.

V průběhu noci obdrží týmy úkol převzít na určité kótě imitace náloží o váze cca 20kg a přesunout se k viaduktu. Pomocí lezecké techniky na objekt správně rozmístili nálože a následně provedli jeho simulované zničení. Těm nejúspěšnějším se to podařilo i s právě projíždějícím vlakem.

Nad ránem dělila většinu hlídek od vytouženého cíle už jen tři stanoviště, včetně další vodní překážky, kterou pro změnu mohli

pouze přeplavat. Poté závodníci stihli ještě poskytnout první pomoc zraněným po simulované dopravní nehodě, jejímž následkem byla poranění imitovaná na hranici reality.

Cílovým vítězným obloukem ve městě Libavá nakonec po závěrečném několikakilometrovém finiši proběhlo celkem 11 týmů. Povzbuzování spolubojovníky svého praporu a pozvanými hosty proletěla jako první bránu tři družstva 102. průzkumného praporu v pořadí: 1. tým 1. průzkumné rotý ve složení rotný Jiří Kezníkl, četař Pavel Pěnička, desátník Jiří Foltys, desátník Vlastimil Brandstetter, před 1. týmem rotý hloubkového průzkumu tvořeného nadrotmistrem Jiřím Kašparem, rotmistrem Oldřichem Sieklikem, rotmistrem Pavlem Koruňákem a četařem Martinem Jansou a 2. týmem rotý hloubkového průzkumu, ve kterém soutěžili nadporučík Roland Lochman, rotný Petr Hlaváč, četař Martin Fírych a četař Přemysl Vlk.

Soutěžící a organizátory osobně pozdravili a ceny vítězům předali náčelník zpravodajského odboru Pozemních sil AČR plukovník René Sabela a podplukovník Pavel Hriník. Velitel 102. průzkumného

praporu podplukovník Hriník poděkoval za organizaci této prestižní akce vojákům praporu a za pomoc při zabezpečení disciplín také příslušníkům 6. polní nemocnice, 153. ženijnímu praporu Olomouc, 73. tankovému praporu Přáslavice, 72. mechanizovanému praporu Přáslavice, příslušníkům 53. pluku průzkumu a elektronického boje a 103. střediska CIMIC/PSYOPS.

Zajímavé statistické informace poskytla také trackovací zařízení GPS nesená každou z hlídek. Například nejdelší úslou trasu 141 kilometrů naměřilo hlídkám číslo 10 z lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce a číslo 6 aktivní záloha ze 102. průzkumného praporu. Nejkratší vzdálenosti urazily hlídky číslo 15 2. tým 2. průzkumné rotý 102. pzpr a číslo 18 ze 71. mechanizovaného praporu Hranice a to každá 129km. Celková průměrná rychlost hlídek se pohybovala mezi 4,5–5,5km za hodinu a okamžitá rychlost se přiblížila 17 km/h.

Text: kapitán Petr Šiler,
foto: archiv 53. pPzEB a 102. pzpr

Strážný Hradní stráž

Ostraha a obrana sídel prezidenta republiky, to je společně se zabezpečením reprezentačních akcí hlavní úkol vojáků Hradní stráže. Parádní uniforma, perfektní vzhled, prestižní práce. Tak vidí vojáky většina návštěvníků Pražského Hradu. Hodina téměř bez pohnutí, sedmadvacítka v kuse s krátkými přestávkami, fyzická i psychická zátěž za jakéhokoliv počasí. Tak vypadá služba zase z pohledu strážného Hradní strážce. Jedním z nich je desátník Vladimír Stehlík z 1. strážní roty 1. praporu Hradní stráže.

Na střední jsem vystudoval analytickou chemii, ta mě hodně bavila a myslel jsem, že v tom budu pokračovat i na vysoké,“ říká desátník Vladimír Stehlík. „Na Univerzitě obrany mi při vstupních testech do armády zjistili, že mám špatný barvocit, proto mě místo chemie vzali na leteckou raketovou techniku. To šlo úplně mimo mě, proto jsem se školou skončil.“

Místo chemie Hradní stráž

„Zaujala mě nabídka Hradní stráže, proto jsem si domluvil pohovor,“ vzpomíná usměvavý desátník. Místo výkonu Praha, turnusové služby, ale díky tomu i více volna, takže by měl čas i na sport a možná po nějaké době i na studium.

Služba u Hradní stráže má ještě specifičtější přijímací kritéria než Armáda ČR, které se týkají výšky, ale třeba i bezpečnostní prověrky na stupeň „důvěrné nebo tajné“, rozhodující je také vzhled, na viditelných místech nesmí být tetování nebo piercing.

Nábor a tříměsíční základní výcvik ve Vyškově měl vzhledem ke studiu na Univerzitě obrany za sebou, takže mu nic nebránilo nastoupit do Prahy okamžitě.

Výška a vzhled rozhodují

„S výškou to u mě bylo jen tak, tak,“ pokračuje Vladimír Stehlík. „U vojáků Hradní stráže je výškové rozpětí, které začíná na 178 cm a končí na 188 cm. Já mám přesně 178, takže

si pamatuji, že i jeden centimetr dolů by u mě hrál roli. Ale měřili přesně, klaplo to.“

Na službu i na nové lidi se těšil, byla to výzva. Některým prvním informacím, které o práci „strážáka“ pochytil, se dneska směje. „Vzpomínám si, že mě na začátku vyděsila fáma, že se čtyřadvacítka stojí celý den v boudě,“ svěřuje se Stehlík a dodává, že otázku na tuto informaci dostává i dnes často a velmi rád ji vyvrací.

První dny ve službě

Každý „nováček“ u Hradní stráže musí projít specifickým měsíčním kurzem. Učí se tam „pořadovka“, bflují se strážní pravidla a pilují se všechny úkony, které k této profesi patří. „Od prvního dne to byla docela zabíračka, neustále jsme se něco učili, pořád dokola, každý den jsme z toho psali testy, ale dnes už vím, že je to potřeba, protože nikde nemůžete udělat chybu, musíte to dostat prostě pod kůži, jinak to nejde,“ konstatuje desátník Stehlík. „Neříkám, že se to někdy nestane, ale naše chyba je vždycky vidět a k této prestižní práci profesionalita zkrátka patří.“

Znalost strážních článků a pravidel je velmi důležitá. Je v nich zakotveno, jak může strážný vystupovat, co smí, co naopak vůbec nesmí, jak může používat zbraň, jak se může bránit, jak má postupovat v případě incidentu nebo napadení. „Naší součástí je třeba i účes, musíme být všichni celkem nakrátko ostříhaní, nesmíme mít výrazné kotlety, musíme být oholeni, dokonce se na stanoviště určují skoro identičtí jedinci stejné výšky a postavy,“ pokračuje s trochou nadsázky Stehlík.

Hodina jako ostříž

Na čestném pevném stanovišti tzv. budce stojíme hodinu, na pohyblivém strážním stanovišti dvě hodiny. Na strážním stanovišti vojáci musí dodržovat strážní pravidla a nesmí dělat nic, co by odvádělo jejich pozornost. Jejich oči neustále kontrolují svěřený prostor, a dohlíží na to, aby se do střeženého místa nedostal nikdo nepovolaný. „V budce máme hodinovou službu, to se dá vydržet, ale musíte se na to připravit,“ svěřuje se desátník.

Při nástupu do sedmadvaceti a půl hodinové služby to začíná praktickou a teoretickou přípravou v maskáčích. „V té praktické části pilujeme nácvik střídání stráží na stanovištích, slavnostní střídání stráží, všechno musí zkrátka klapnout. Ono někdy stačí, že několik dnů nejste ve službě a i lehké zaváhání je pak znát,“ vysvětluje Stehlík. „Proto to někdo jenom opráší, někdo si to zopakuje důkladněji, aby měl jistotu. Každý den pak máme rozpis akcí, které na Hradě budou, co se tam bude dít, a na základě toho si řekneme, jak se to týká strážení Hradu. Patří k tomu například i specifická opatření, když jsou vystaveny třeba korunovační klenoty nebo jiné akce, kdy je vyžádána naše účast.“

Z maskáčů do slavnostních uniforem

„Slavnostní střídání stráží probíhá každý den v pravé poledne na prvním nádvoří. Strážce se střídají i v Královské zahradě a v Lánech, kde taky střežíme, ale tam je to bez slavnostního ceremoniálu.“

Do nažehlené a čisté slavnostní uniformy se vojáci začínají strojit zhruba od čtvrt na dvanáct, kanady a maskáče jdou dolů a obouvají naleštěné klapačky. Ještě předtím nafasují přehlídkové pušky vzor 52/57, které jsou pro vojáky Hradní stráže a Čestné jednotky v upraveném střelby neschopném provedení. „Když vím, že jdu ve 12 hodin do boudy, tak pro mě osobně je důležité se při oblékání ještě najíst a napít, po ustrojení následuje bojové rozdělení a za pět dvanáct už pochodujeme od kasáren k Hradu,“ popisuje nástup do služby na první nádvoří desátník Stehlík.

Čtyřadvacítka plus tři a půl

Pro turisty je tento slavnostní akt vždy hlavním lákadlem, protože při této výměně vojáky doprovází i hudebníci Hradní stráže. Pokud je služba v budce dvousměnná, má voják hodinovou „stojku“ a následuje hodina pauzy. „Pokud je třisměnná, tak se točí tři vojáci, v reálu to znamená, že mám hodinu „stojku“ a následují dvě hodiny pauzy,“ vysvětluje dál Stehlík. „V celkovém součtu to udělá to, že 8 hodin jsem na stanovišti, 8 hodin jsem připravený na hotovosti a 8 hodin mám rozkouskovaného odpočinku.“

V rámci hotovosti musí být voják připravený, pokud by nastala nějaká nepředvídatelná situace, kdy bude muset svého kolegu narychlo vystřídat nebo kdyby bylo potřeba v případě nějakého incidentu zasáhnout. „Stane se, že se třeba utrhne knoflík, někde povolí uniforma, a to je okamžik, kdy požádáme vysílačkou o vystřídání, abychom si dali věci do pořádku,“ vysvětluje dál Stehlík.

Kde je Pražský hrad?

Ve stráží mají vojáci s turisty různé zážitky. Od těch úsměvných až po ty nepříjemné. V návštěvním řádu stojí, že se smíte k vojákovi na stráž přiblížit nejvíce na půl metru. „Na focení s turisty jsme zvyklí, ale překvapilo mne, že nejčastější otázka, kterou na Hradě dostáváme, je – Kde je Hrad?,“ směje se Stehlík. „Skutečně, to je nejčastější otázka, ta padne několikrát za den. A pak mi došlo, že od Vltavy je na Hrad jiný pohled než z prvního nádvoří, tady jste na rovině a Hrad hledáte na kopci.“

Služba náročná, ale nelituji

„Opravdu, neměnil bych, jsem moc rád, že mám tu čest tu sloužit,“ říká desátník Vladimír Stehlík. „Je tu perfektní kolektiv, pokud jste s někým 24 hodin v kuse, tak musíte táhnout za jeden provaz a musíte vědět, že se můžete na všechny spolehnout, to je pro mě hrozně důležité.“

Kromě náročné služby je pro něj alfa i omegou sport, zvlášť ten adrenalinový, kontaktní. „Možná je to takový ten protipól toho perfektně ustrojeného vojáka v parádní uniformě,“ směje se Stehlík. „Ale strhnul jsem už i některé kluky, makáme na sobě a přidali jsme i výcvik v musadu. Zajímám se i o zdravou výživu, tak to do nich ty znalosti sypu taky. A skvělý je, že to funguje. Časem bych chtěl určitě udělat i tu vysokou a svoji další kariéru bych rád směřoval v rámci Hradní stráže.“

Text: Jana Deckerová, foto: kpt. Jiří Havel

Přednostou kliniky (tak trochu proti své vůli)

Profesor je vědecký titul vysokoškolského pedagoga, nejvyšší vědeckopedagogická hodnost. Také v resortu Ministerstva obrany ČR působí lidé, kteří šli cílevědomě za metou získat titul, jenž v sobě mnohdy skrývá překonání nelehkých překážek, soustavné studium a poté znalosti, které předávají svým nástupcům.

Je přirozené, že největší koncentrace resortních profesorů je na Univerzitě obrany. Velmi zkušený pedagogové, odborníci s tímto titulem ale pracují i na jiných úsecích. V Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích najdeme například k dnešním dnům čtrnáct lékařů s touto nejvyšší vědeckopedagogickou hodností.

Rozhodli jsme se postupně představit profesory právě z tohoto špičkového zdravotnického zařízení, kteří jsou vůdčími osobnostmi, na nichž je často postavena prestiž jednotlivých oddělení.

Profesor MUDr. Jaromír Astl, CSc., je přednostou kliniky otorhinolaryngologie a maxilofaciální chirurgie 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Ústřední vojenské nemocnice. Jeho cesta k vedení špičkového pracoviště, která má velmi dobrý zvuk nejen mezi

pacienty, ale především mezi odborníky, nebyla jednoduchá.

Snil o opraváři televizorů

„V dětství jsem snil o tom, že budu opravářem televizorů,“ přiznal se nám při nedávném rozhovoru. Vedla ho k tomu představa, že s kamarádem Petrem, když si budou chtít povídat, nebudou muset běhat z domu do domu. Mezi tím se ale namísto vysílaček dožil daleko elegantnějšího řešení, a tím je mobilní telefon, který dnes má snad opravdu každý.

„Vrchol tehdejšího mého snažení bylo, že jsem se stal náruživým radioamatérem, který sice musel být organizován ve Svazarmu, ale na druhou stranu to dávalo možnost domluvit se na veliké vzdálenosti.

Měli jsme známou značku OK a hlasem se dostali do velikých dálek. Můj kamarád se dokonce jednou za velice příznivých klimatických podmínek dovolal až do Austrálie,“ vrací se ve vzpomínkách ke svému dětství profesor.

Díky podpoře rodičů se věnoval herectví. V této branži se pohyboval dokonce deset let, ale jak už to v životě bývá, rozhodl se pro studium na gymnáziu. Tam chtěl studovat systematickou zoologii a biologii. Jeho první vědecká práce nesla název „Měření Ph pomocí výskytu planktonních organismů“. Tehdy prý tuto práci nikdo neocenil. Sedm let poté se ale toto téma stalo studijním úkolem výzkumného ústavu, který získal grant ministerstva životního prostředí.

„Ve čtvrtém ročníku mi bylo řečeno, že jsem politicky nespolehlivý a že nemohu studovat žádnou vysokou školu,“ vypráví Jaromír Astl. „Podařilo se mi však podat přihlášku na medicínu a udělat tak dobře přijímací zkoušky, že i přes negativní stanoviska těch, kteří mi chtěli zabránit ve studiu, mne vzali. Touto životní dráhou jsem vlastně jít ani nechtěl. Tatínek byl lékař a maminka zdravotní sestra. Z domova jsem tedy dobře věděl, co ta práce obnáší. Ke studiu jsem šel vlastně z takového toho trucu, protože mi mé okolí říkalo, že na to nemám a že to nesmím studovat. Mým hlavním zájmem bylo studovat tak, abych nedělal žádnou zkoušku dvakrát, což se mi naštěstí dařilo.“

Zakoukal se do ORL

Už na škole se zakoukal do ORL. Ostatně od 3. ročníku medicíny chodil pomáhat na kliniku profesora Tichého, později profesora Jana Betky. Protože nebylo v té době nikde volné místo, podal si přihlášku na roční studijní pobyt právě na klinice v pražském Motole. Dokonce se mu podařilo získat aspiranturu, což bylo pro mnohé překvapením, protože byl bezpartijní a jak se tehdy říkalo, neangažovaným občanem.

„Možná mi pomohlo to, že jsem asi deset let pracoval v Červeném kříži. Ta práce tam měla smysl. Družiny Červeného kříže byly tehdy zapojeny do záchranného systému a my školili dobrovolníky, laiky, aby uměli poskytnout první pomoc,“ vysvětluje profesor Jaromír Astl.

Znovu se ve vzpomínkách vrací k tomu, že medicínu vlastně nechtěl studovat, protože podle jeho názoru je povolání lékaře nevďěčná práce. Povzdychne si, že si lékaře lidé váží právě jen po tu dobu, co jsou nemocní. Právě prý ona neschopnost reflektovat fakt, že jsou tady lidi, kteří jsou ochotní a schopni pomoci, je podle něj historicky daná. On ale našel smysl pro budoucnost v tom, že starat se o druhé má svůj význam a pokud to chce člověk dělat a baví ho to, tak ať to dělá.

Ze všech svých zahraničních studijních pobytů a praxe nejraději vzpomíná na rok, kdy působil v nemocnici na Maltě. Čeští lékaři právě tam měli a mají velmi dobré

jméno. Tam poznal úplně jiný přístup lidí k povolání lékaře. Vztah lékař – pacient je v této části světa úplně o něčem jiném než u nás. V čem? Třeba v tom, že práci lékaře nikdo nezpochybňuje, panuje tam povědomí, že lékař je odborník, který pro nemocného dělá vždy maximum možného.

Z Motola přes Homolku

O své práci v Ústřední vojenské nemocnici říká, že sem přišel z Motola přes Homolku a nikdy nezapomene na vřelé přivítání od kolegů a spolupracovníků. „Lidé zde byli pozitivně naladěni a oddělení, které vedl primář Michal Navara, mělo dobré jméno. V Motole se mi podařilo, že se tam více začala operovat štítná žláza, vymyslel jsem program, který je užitečný kdekoli jinde, tedy i tady ve Střešovicích. Navíc onemocnění štítné žlázy jsou nejčastější skupinou endokrinopatií a jejich výskyt v populaci narůstá tak, že v posledních dvaceti letech téměř dostihuje diabetes. Odhaduje se, že tyto choroby vyžadující léčbu postihují už více než uváděných 5 procent populace České republiky,“ říká přednost

střešovického oddělení ORL. Potvrdí, že se na jeho pracovišti ORL počet operací štítné žlázy proti minulosti ztrojnásobil.

Svěří se, že by rád, aby jeho nástupci, které vede, slyšali jen závistivá slova na to, že působí právě ve střešovické vojenské nemocnici. Na špičkových pracovištích, kde se dostanou k těm nejsložitějším operacím, které je posouvají v jejich kariéře stále více dál. „Zrovna dnes se po dvou letech dostal k docela složité operaci jeden z mých mladých lékařů, který je tady pouhé dva roky,“ argumentuje přednost. Vytvořit tým spolupracovníků z chirurgů, kteří jsou individualisté, je prý ale velmi složité. Řekne, že si myslí, že šablona na to, jak právě tohle udělat, neexistuje, ale cesta k tomu vede přes získání si respektu lidí, s nimiž pracuje, které vede. Ten lze získat i znalostmi. Být o krok napřed než ostatní a umět jim podat pomocnou ruku. Váží si práce každého poctivého člověka, který s entuziasmem působí ve zdejší nemocnici. Nemá rád výmluvy. Shodneme se, že názor na každé pracoviště si lidé utváří při vstupu na oddělení. Na recepci by právě proto měli být lidé, kteří mají zájem tu nevďěčnou práci s přicházejícími pacienty dělat. Sám se snaží maximálně ocenit ty, kteří neprojevují jen snahu, ale také naplno dělají.

Profesor Astl je uznávaným odborníkem nejen u nás doma, ale i v celé střední Evropě. Jeho zkušenosti jsou založeny na mnoha tisících zákrocích včetně těch nejsložitějších případů, které mu posílají kolegové z celé České republiky.

Z výčtu jeho mnoha ocenění si nejvíce považuje cenu za vědu a výzkum, kterou dostal od ministryně zdravotnictví v roce 2009. Prý proto, že ji vůbec nečekal.

Hovory R

Když se dostaneme k poslední vydané publikaci, kterou jsou Hovory R, tedy kniha, jak je uvedeno v její předmluvě, tak trochu o rakovině s obrázky Pavla Kantorka, zvažní a přizná, že naštěstí tolik onkologických případů jako na jiných specializovaných odděleních či klinikách u nich na ORL nemají.

Záběr jeho práce je velmi široký a tak když se zeptám, jak kompenzuje každodenní shon a stres, prozradí, že v odborné publikační práci si udělal radost a vydal knížku vlastní poezie. Velikou jeho zálibou je i myslivost. „Přivedl mne k ní bývalý pacient, dnes kamarád Josef Janeček. Jak je vidět, mám rád dobré jídlo a on se mě tehdy zeptal, zda také mohu zvěřinu a pozval mne na porcování kanečka. Potom jsme začali chodit do lesa, na posed. Často se stávalo, že jsme sebou neměli náboje do zbraně, ale to nevadilo, měli jsme vždy dalekohled a mohli pozorovat zvěř. Víte je to zvláštní vidět důvěrný rodinný život divokých prasat nebo jelenů a laní s mladými v tichém lese. Nebo slyšet v noci zvuky lesa.“

V bechyňské autoškole předávají své zkušenosti i těm, co vyšetřují dopravní nehody

Ujasňují si správné postupy

Nedávné dvoudenní zdokonalovací přípravy šetření dopravních nehod, které pro příslušníky Vojenské policie připravili v autoškole Vojenské policie v jihočeské Bechyni, se zúčastnilo jedenáct pracovníků dopravně pořádkové služby.

V loňském roce jsme uskutečnili první zkušební přípravu pro vojenské policisty, vyjíždějící k dopravním nehodám," uvedl kapitán Dušan Vítů, náčelník autoškoly. Právě on přišel na nápad dělat pro příslušníky dopravně pořádkové služby zdokonalovací přípravu, která pomůže na praktických příkladech získat zkušenosti, jež se především začínajícím vojenským policistům hodí při řešení dopravních nehod.

„V podstatě předávám to, co jsem se naučil za léta praxe u dopravního oddělení Policie ČR v Táboře. Jednoduše řečeno, žáci si tady mají možnost ujasnit správný postup při vyšetřování dopravních nehod, aby na místě potom nezmatkovali a hlavně aby nic při vyšetřování neopomněli," doplnil kapitán Vítů. Upřesnil, že se ve Vyškově konají mnohem odbornější kurzy právě pro vyšetřovatele dopravních nehod a že bechyňští vlastně své žáky na tento kurz připravují. Autoškola primárně připravuje nové řidiče a jejím hlavním posláním není dělat podobná školení. Nicméně první běh ukázal, že je to velmi užitečná záležitost. Navíc tady nejde o kvantitu ale o kvalitu, tedy aby se v tak minimálním čase žáci dozvěděli co nejvíce pro svou další praxi.

Přípravy se účastní příslušníci Vojenské policie z pracovišť, které spadají pod velitelství v Táboře. Ti nejprve absolvují teoretickou část, v níž jim kapitán Ondřej Mareš připomene, co všechno má obsahovat spis k dopravní nehodě, který putuje k rozhodnutí veliteli. Upozorní na nejčastější nedostatky, jichž se při kompletování jednotlivých částí spisu jejich zpracovatelé

dopouštějí. Právě on přitom se spisy na velitelství v Táboře pracuje.

Ti, co přijíždějí k vyšetření dopravní nehody, musejí na místě rozhodnout o tom, zda se nejedná o trestný čin. To proto, že v takovém případě přebírá vyšetřování na rozdíl od Policie ČR oddělení obecné kriminality. A kdy se při dopravní nehodě může jednat o trestný čin?

Především tehdy, když policista zjistí v dechu účastníka nehody více jak jedno promile alkoholu nebo zranění některého z účastníků nehody či jedna z osob má zákaz řízení, eventuálně došlo k poškození veřejně prospěšného zařízení. Těch případů je však mnohem více.

„Je nám jasné, že žáci těžko za dobu zdokonalovací přípravy získají do krve správné návyky k tomu, aby si na místě nehody počínali s rutinou. Tu musejí získat v praxi, kterou se jim snažíme co nejvíce přiblížit," zdůraznil náčelník autoškoly. Narážel tak na skutečnost, že na bechyňském letišti jeho podřízení připravili tři pracoviště – místa nehody. Na prvním byl účastníkem nahané nehody dokonce kapitán Vítů, který se dohadoval s řidičem o vině tak vehementně, že by se za podobný výkon nemusel stydět ani herec z přední divadelní scény. Jednalo se o celkem banální střet dvou vozidel na křižovatce a vyšetřovatelé rotmistři Jiří Chmelík a Petr Uhlárik si rozdělili svou práci. První zajišťoval stopy a druhý připravoval náčrtek místa nehody. „Ze všeho nejdřív si vezmi od obou doklady. Může se stát, že ti také během šetření může ten člověk zdrhnout a co potom... auto také může být kradené," radil vyšetřujícím kapitán Vítů. Do samotného postupu vyšetřování ale příliš nezasahoval. Od toho je ostatně závěrečné vyhodnocení, v němž se žáci dovědí, co udělali správně a v čem mají nedostatky, které by se neměly opakovat. Pozorně však sledoval počínání obou rotmistřů. To jak ohledávají místo dopravní nehody, jak ho umějí zdokumentovat, zda uplatňují topografické metody měření. Jak dovedou vyslechnout oba účastníky nehody. Co a jak uvádějí do náčrtku, jaké značky používají. „No vidíš a teď bys měl

také označit postavení kol," připomněl kapitán rotmistřovi Chmelíkovi, který spremem označoval polohu vozidel. Ten hned

zareagoval a značkou připomínající písmeno t zafixoval natočení kol jednoho z aut.

To vše se odehrávalo za ustavičného dohadování obou řidičů, kteří se střetli na křižovatce. Prý i tímto se snaží bechyňští přiblížit reálnou scénu dopravní nehody svým žákům.

Také na druhém pracovišti, kde bylo z postavení nákladního a osobního vozidla zdánlivě jasné, že někdo nedobrzdl, zněly hlasité nadávky, kterými si spílali oba účastníci nehody.

„Nech je vypovídat. Ty si jich nevšímej, rušili by tě při práci. Soustřed se na to, co děláš a ať na nic nezapomeš," snažil se radit kapitán Ondřej Mareš, který byl u druhé nehody nejen poradcem, ale také řidičem nákladního vozidla. Řidička druhého z vozidel nadporučice Romana Novotná dávala nevybíravými slovy a dost nahlas nájevo, co si myslí o řidičských schopnostech pána z nákladáku. Ono totiž nebylo vůbec

jasné, zda vozidlo vzadu opravdu nedobrzdilo, či zda do něj nákladák nenacouval.

Vyšetřovatelům jsem v tu chvíli vůbec nezavídel. Soustředit se na práci ve chvíli, kdy vybuchují emoce, není zrovna jednoduché.

Vzpomněl jsem si, jak náčelník autoškoly kapitán Vítů zdůrazňoval, že vyšetřovatel musí hlavně zjistit příčinu dopravní nehody a tím vlastně odhalit podezřelého ze zavinění nehody. Že každá maličkost na místě je důležitá a jak moc záleží na tom určit, kdo co porušil, že záleží i na ohledání okolí nehody. Tady si také mnozí z žáků mají možnost vstřípnit do povědomí, jak a proč se vše dokumentuje.

Kapitán Dušan Vítů také na třetím z pracovišť, kde byl nahaná dopravní nehoda vozidla, jehož řidič nezvládl zatáčku a nedobrovolně opustilo vozovku, mohl předat vyšetřovatelům své poznatky.

„Záleží i na úhlu pohledu, při fotografování místa nehody. Dnes, v době digitálů, je lepší

udělat co nejvíce snímků ze všech možných pozic. To proto, aby z nich byla pokud možno co nejvíce jasná příčina nehody," připomněl velitel. Museli jsme mu spolu s vyšetřovateli dát za pravdu i ve chvíli, kdy nás vybídl, abychom se sklonili a viděli, že brzdná dráha havarovaného vozidla vlastně začíná mnohem dál, než se nám zprvu zdálo. To svědčí o tom, že muselo jet větší rychlostí.

Práce policisty vyšetřujícího dopravní nehody nekončí jen označením podezřelého na místě, ale až když uzavře spis. Proto je nutné, aby si na místě nehody uvědomil, co vše bude nutné zanést do dokumentace. Cesta k tomu, aby takový policista dostal vše do krve, je dlouhá. Také v tomto případě platí, že člověk se odborníkem nerodí, ale stává. Zcela určitě k tomu přispívá i nápad dělat zdokonalovací přípravu pro vyšetřovatele dopravních nehod.

Text a foto: Miroslav Šindelář

Při hledání patronů a čestných názvů jednotek bychom neměli přehlížet ani novodobou historii naší armády!

Hrdinové z našich řad

Udělování čestných historických názvů útvarům má v Armádě České republiky mnohaletou tradici. Její kořeny sahají až k legionářským plukům, které bojovaly na frontách první světové války.

V tomto směru je možné jednoznačně hovořit o trendu navázat především na slávu husitství. Svědčí o tom skutečnost, že 1. střelecký pluk ruských legií získal čestný název Mistra Jana Husa, 2. střelecký pluk pak Jiřího z Poděbrad, 3. střelecký pluk Jana Žižky z Trocnova a 4. střelecký pluk Prokopa Holého.

Následovaly pluky s místopisnými názvy Pražský T. G. Masaryka, Hanácká, Tatranský

a Slezský. Další dva střelecké pluky ve svých názvech čerpaly z doby obrození (Karla Havlíčka Borovského, Františka Palackého). Vše pak doplňoval pluk M. R. Štefánika a Jana Sadkého Koziny.

Legionářské pluky ve Francii se mohly pyšnit historickými názvy Maršála Foche, Argonský a Americký Slovák.

V čestných názvech původních italských legionářských pluků se naopak odrážejí místa jejich bojového nasazení. Tedy Arco, Garský, Doss Alto a Foligno. Výjimkou je pěší pluk 34 Štělce Jana Čapka připomínající hrdinskou smrt jednoho ze zakladatelů těchto legií a 39. výzvědný, Generála Grazianiho (velitele čs. legií v Itálii).

Za první republiky i spojenci

V době první republiky se k historickým čestným názvům získaným ještě legionářskými útvary přidaly ty připomínající zakladatele Sokola Tyrše a Fügnera, spisovatele Aloise Jiráska, Dr. Edvarda Beneše či plukovníka Josefa Jiřího Švece (legionářský velitel v Rusku, který v tíživé situaci spáchal sebevraždu). Odráží se zde ale i vytvoření spojeneckého svazku tzv. Malé dohody. A tak pěší pluk 45 byl Rumunský a pěší pluk 48 Jugoslávie. K tomu je možné přiřadit i jezdecký pluk 11 Krále Carola II. Rumunského. Připomíná se zde ale i dávná historie. Jezdecký pluk 3 Svatopluka Knížete Velkomoravského, jezdecký pluk 8 Knížete Václava Svatého.

Během druhé světové války nebyl u zahraničních jednotek instrument čestných historických názvů prakticky využíván. Po krátkém tříletém intermezzu návratu k prvorepublikovým tradicím přišel únor 1948. Začala více než čtyři desetiletí dlouhá etapa historických názvů připomínajících především bojové tradice jednotek z druhé světové války na východní frontě.

Výhradně druhoválečné tradice

Po politických změnách v listopadu 1989 se otevřela cesta k návratu především k druhoválečným tradicím. A tak 4. brigáda rychlého nasazení získala historický název Obrany národa. Ji podřízený 41. mechanizovaný prapor byl Generála Josefa Malého, 42. mechanizovaný prapor Svatováclavský, 43. výsadkový prapor Československých parašutistů a 44. lehký motorizovaný prapor Generála Josefa Ereta. Také jednotky 7. mechanizované brigády Dukelské získaly své čestné historické názvy. Konkrétně 71. mechanizovaný prapor se stal Sibiřským, 73. tankový prapor Hanáckým a 74. lehký motorizovaný prapor dostal historický název Plukovníka Bohuslava Malečka.

Své čestné historické názvy získaly i letecké základny. Čáslavská se stala Zvolenskou, Sedlec Vicenice Biskajskou a Kbely T. G. Masaryka. Protiletadlový raketový pluk se svým názvem Tobruický přihlásil k bojům našich vojáků u tohoto severoafrického města za druhé světové války.

Součástí dělostřeleckého pluku Jaslenského je 131. dělostřelecký oddíl Generála Netika. Bechyňský 15. ženijní pluk je Generála Karla Husárka, opavský 53. pluk průzkumu a elektronického boje je Generála Heliadora Píky, prostějovský 102. průzkumný prapor Generála Karla Palečka, prostějovská 601. skupina speciálních sil Generála Františka Moravce a 101. spojovací prapor Kapitána Otakara Jaroše.

Američané jako příklad

Je možná trochu škoda, že v této téměř lavině čestných názvů čerpajících z druhoválečných tradice jsme poněkud zapomněli, že sedmadvacetileté působení našich vojáků v novodobých misích přináší nové tradice a s nimi i novodobé hrdiny, na jejichž činy můžeme být hrdí. Skoro to vypadá, jako bychom se báli pracovat s činy a hrdinskými skutky, které nepokryla dostatečná vrstva prachu, které jsou stále ještě příliš živé.

Příkladem v tomto směru nám mohou být Američané. Ti si dokáží právě formou určitých čestných názvů připomínat památku kamarádů padlých v bojích, a to docela nedávných. Většina základnu v Afghánistánu dostala jméno po některém ze seržantů

či důstojníků, kteří se vyznamenali právě na půdě této země. Pro náš provinční rekonstrukční tým v Afghánistánu se na několik let stala domovem základna Shank. Ta byla pojmenována po seržantu Michaelu A. Shankovi, který padl v boji 28. listopadu roku 2006. Tento v době své smrti jednadvacetiletý rodák z Faribaultu v Minnesotě spojil svou profesní kariéru s jednotkami americké Vojenské policie. Několik let strávil v operačním nasazení v Iráku. Do Afghánistánu odletěl jako příslušník 230th Military Police Company 18th Military Police Brigade dislokované v německém Kaiserslauternu. Měl za sebou již šest měsíců služby, když při jedné z bojových operací na horské cestě explodovala přímo pod jeho vozidlem improvizovaná výbušná nálož. Následkem zranění utrpených při tomto výbuchu podlehli společně se seržantem Shankem i jeho kolega Jeffrey G. Roberson.

Na začátku byl Camp Mauer

K prvním, ještě pokud nesmělým příkladům v naší armádě v tomto směru přistoupili příslušníci 601. skupiny speciálních sil, kteří během nasazení v Afghánistánu pojmenovali svoji základnu po zemřelém spolubojovníkovi Pavlu Mauerovi (zahynul o rok dříve během speciální mise v Iráku) Camp Mauer. Později získal jméno Pavla Mauera i memoriál v dálkovém pochodu organizovaný

speciály. Jméno dalšího příslušníka 601. skupiny speciálních sil Davida Bláhy získal v roce 2006 memoriál v sálové kopané.

Obdobné sportovní memoriály připomínají i památku pěti českých vojáků (rotmistra Davida Beneše, četaře Ivo Klusáka, desátníka Libora Ligače, desátníka Jana Šenkýře a rotmistra Jaroslava Lieskovana), kteří zahynuli 8. července 2014 během patroly v afghánské vesnici Qalandar v důsledku útoku sebevražedného atentátníka.

Schamsova rota

Skutečný počín spojený se zařazením jména jednoho na našich novodobých hrdinů do názvu jednotky nastal ale až v letošním roce. Studenti 5. školní rotý Univerzity obrany se rozhodli přijmout za svého patrona štábního praporčíka Jiřího „Regiho“ Schamse a začlenit natrvalo jeho jméno do názvu své rotý. Tento příslušník speciální jednotky Vojenské policie SOG byl v roce 2008 těžce zraněn sebevražedným útočníkem během svého nasazení v Afghánistánu. Po sedmi letech velice odhodlaného zápasu o život následkem svých zranění 7. ledna 2015 podlehl.

Když příslušníci 5. školní rotý začali přemýšlet nad tím, k odkazu kterého z našich hrdinů by se v názvu své jednotky chtěli přihlásit, zazněla celá řada návrhů, mezi nimiž nechybělo ani jméno vykonavatele atentátu na Reinharda Heydricha Jana Kubiše. Studenti ale nakonec dospěli k názoru, že není potřeba hledat v tak dávné historii, protože i v nedávné minulosti jsou novodobí hrdinové, jejichž hodnoty jim jsou blízké. A tak nakonec padla volba na Jiřího Schamse. Pak již zbývalo jen, aby se počátkem letošního roku během slavnostního aktu přihlásili následujícími slovy k odkazu toho hrdiny. „Odpovědnost, obětavost, odvaha, věrnost, čest, ale i odhodlanost a nezlomnost – toto jsou hodnoty, ke kterým se zavazujeme, budeme je naplňovat a ctít. Hodnoty charakterizující štábního praporčíka v. v. Jiřího „Regiho“ Schamse, skutečného vojenského profesionála a našeho patrona rotý,“ zaznělo v posluchárně.

Můžeme si jen přát, aby k této první vlašťovici co nejdříve přibýly i další a novodobí hrdinové a tradicím se dostalo místo, které jim skutečně náleží.

Text a foto: Vladimír Marek

Zaujalo nás v poslední době

V Iráku začal působit český Letecký poradní tým. Jeho hlavním úkolem je poradní činnost při operačním výcviku iráckých vzdušných sil na letounech L-159 Alca. „Působení českého Leteckého poradního týmu v Iráku bylo zahájeno vysláním takzvané rekognoskační skupiny na základnu Balád dne 27. června 2016. Jejím úkolem byla prvotní příprava zázemí pro působení celého týmu. Příslušníci rekognoskační skupiny posléze v několika rotacích nahradili již samotní členové 1. úkolového uskupení Leteckého poradního týmu Irák,” uvedl náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář.

Náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář zahájil další z pravidelných výstav na Vítězném náměstí v Praze 6, nazvanou Ženy na bojištích a v zázemí. Výstava vybočuje z rámce těch předchozích, které se věnovaly českým vojenským tradicím, v nichž dominovali převážně muži. Prvními vojákyněmi v novodobé české historii se staly v roce 1942 v Buzuluku dobrovolnice, které oblékly uniformu a prošly základním výcvikem, aby mohly bojovat na frontě s nacistickými okupanty.

Náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář navštívil vojenské útvary v Bechyni a Jindřichově Hradci, aby se seznámil s plněním aktuálních úkolů. Hlavními tématy jednání s veliteli byly modernizační projekty v oblasti výzbroje a nemovité infrastruktury, personální naplněnost a opatření spojená s nově vzniklými jednotkami aktivní zálohy. Generála doprovázel velitel Pozemních sil AČR generálmajor Ján Gurník a ředitel Krajského vojenského velitelství v Českých Budějovicích podplukovník Alois Urban.

Začátkem srpna zahájila v Afghánistánu činnost devítičlenná skupina Nasaditelného spojovacího modulu (Deployable Communication Module, DCM-B). Alianční misi Resolute Support podporuje jednotka z Lipníku nad Bečvou týmem specialistů v oblasti komunikačních technologií. Jedná se o první nasazení tohoto týmu na základně HKIA v Kábulu.

Příslušníci 13. úkolového uskupení obdrželi z rukou velitele kábulské letecké základny plukovníka Wiliama Maxwella ocenění za účast v misi Resolute Support v Afghánistánu. Medaile NATO Non-Article 5 převzali příslušníci 13. rotace velitelství úkolového uskupení a 17. polního chirurgického týmu téměř v půlce svého působení v Kábulu. Ocenění převzali čeští vojáci od velitele úkolového uskupení plukovníka Miroslava Svobody a velitele základny HKIA amerického plukovníka Wiliama Maxwella. Slavnostního ceremoniálu se dále účastnil velitel slovenského kontingentu podplukovník Lubomír Rapco a zástupkyně velvyslance české ambasády v Kábulu Markéta Hájková.

V 99 letech zemřel plukovník v. v. Demeter Senický. Za druhé světové války působil převážně jako protitankový dělostřelec, v rámci 1. čs. armádního sboru v SSSR absolvoval celou anabázi od Sokolova až na Duklu, kde byl vážně zraněn.

Britsko-francouzsko-český film Anthropoid o atentátu na Reinharda Heydricha, který měl světovou premiéru na začátku července na festivalu v Karlových Varech, se nyní začal promítat i v amerických kinech. Tamní média, včetně těch nejznámějších, o filmu informují. Časopis TIME také cituje ve svém článku historika Vojenského historického ústavu Praha Zdeňka Špitálního, který se na filmu podílel v rámci odborné spolupráce VHÚ.

Během července a srpna předali čeští vojáci humanitární pomoc v obcích nedaleko bagrámské základny. Příslušníci 6. strážní rot, kteří se podílejí na zajištění bezpečnosti letecké základny Bagrám, navštívili v rámci civilně-vojenské spolupráce dívčí a chlapeckou školu. Zde se zúčastnili jednání a poskytli materiální pomoc.

Náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany Jakub Landovský spolu se zástupcem ředitele Sekce podpory MO brigádním generálem Jaroslavem Linhartem se zúčastnili vzpomínkového setkání k připomenutí památky obětí vstupu vojsk Varšavské smlouvy na území Československa v roce 1968.

Věrnost České republiky a její obrana i za nasazení vlastního života. To je součástí slibu, který každý voják stvrdil přísahou před zraky ministra Stropnického a dalších významných hostů. Tak vypadalo slavnostní završení, jež pro mnohé znamená zcela novou životní etapu. Aktuálně je v Armádě ČR zhruba 22 000 profesionálních vojáků a přesně 1 388 záložníků s plánem navýšit tento stav na 27 000, respektive 5 000 do 10 let, což se úspěšně daří díky plnění náborového plánu. Ten byl splněn již v polovině roku.

Nejstarší mezinárodní soutěž v seskocích padákem s kulatým vrchlíkem – Leapfest se tentokrát v USA odehrála na začátku letošního srpna za účasti českých výsadkářů z Chrudimi. Ti se této soutěže zúčastnili jako první Češi v historii a určitě si v ní nevedli špatně. Ve velmi ostré konkurenci 59 týmů z devíti zemí světa se totiž pětičlenné družstvo poskládané z vojáků 43. výsadkového praporu Chrudim umístilo na 15. místě.

Vyvrcholením bohatého kulturního programu letošních 62. Chodských slavností byla tři vystoupení Vojenského uměleckého souboru Ondráš z Brna. Tanečně-hudební pořad PŘÍBĚH ZBOJNÍKA, zaměřený na divadelní příběh inspirovaný lidovými tradicemi, písněmi a tanci, shlédlo na zaplněném domáckém náměstí několik tisíc nadšených příznivců folkloru.

Pardubické letiště navštívil velvyslanec USA v ČR Andrew Schapiro, velvyslanec ČR v USA Petr Gandalovič, náměstek ministra obrany Jakub Landovský a další hosté. Hlavním důvodem návštěvy byla společná cvičení našich a zahraničních vojáků, která se tento týden na letišti uskutečňují. Vzácnou návštěvu za Generální štáb AČR uvítal brigádní generál Jiří Verner.

Tři čeští vojáci absolvovali známý etapní dálkový pochod Vierdaagse v nizozemském Nijmegen, za účasti nizozemského krále Willema Alexandra. Jednalo se o por. v zál. Pavla Kuthana (četa aktivní zálohy 41. mech. praporu Žatec), des. Josefa Lukáče (44. lehký motorizovaný prapor Jindřichův Hradec) a des. Bohumila Jirčíka (131. dělostřelecký oddíl Jince). Všichni tři úspěšně absolvovali tento prestižní pochod, jehož se letos konal již těžko uvěřitelný jubilejní 100. ročník, ve vojenské kategorii se zátěží, která patří tradičně k nejtěžším.

Za účasti velitelství mnohonárodních sil, pozorovatelů a dalších hostů se konal na základně South Camp v Šarm aš-Šajchu slavnostní ceremoniál. Po více než ročním nasazení v operaci Mnohonárodních sil a pozorovatelů (MFO – Multinational Force and Observers) na území Sinaje předal podplukovník Aleš Čápal velení úkolového uskupení AČR do rukou podplukovníka Petra Dušátka.

Obrněnec kategorie MRAP z dílen kopřivnické Tatry míří do AČR

TITUS

Technické parametry řadí Titus mezi nejmodernější vozidla ve své kategorii. Na vývoji má významný podíl francouzská zbrojovka Nexter a právě díky tomuto spojení domácího výrobce s partnerem západního obranného průmyslu se vozidlo dostalo na úroveň toho nejlepšího, co aktuálně trh nabízí a má i exportní potenciál. Díky uskutečňovanému tendru se můžeme těšit na jeho začlenění do výzbroje AČR v nejbližších letech.

Titus patří do kategorie MRAP. Tato vozidla se obecně vyznačují silným pancéřováním a vysokou mírou ochrany posádky. Nicméně tyto charakteristiky s sebou nesou i velkou hmotnost a ne příliš dobré jízdní vlastnosti v těžkém terénu. Díky podvozku Tatra a speciální konstrukci však Titus kombinuje vlastnosti kategorie MRAP a tradičních kolových obrněných transportérů. Je tedy vysoce odolný, ale zároveň neztrácí nic na pohyblivosti a schopnosti překonávat obtížný terén.

Výjimečná mobilita

Zcela výjimečnou mobilitu poskytuje tomuto obrněnému vozidlu tatrovácký podvozek s nezávisle zavěšenými, vzduchem odpruženými polonápravami s první a třetí nápravou říditelnou. Systém vzduchového odpružení umožňuje, podobně jako hasičským speciálům T815-7 CAS 20 a CAS 30, změnu světlé výšky vozidla. Vnější poloměr otáčení je pouhých 13 metrů, stoupavost je 60% a hodnota bočního náklonu dosahuje 30%. Vozidlo je vybaveno taktickými pneumatikami 16.00 R20 a využívá systému centrálního dohušťování, který mu umožňuje kromě úpravy tlaku v pneumatikách pro různé povrchy také jízdu s průstřelem pneumatiky.

Desetičlenný výsadek

Titus disponuje vnitřním prostorem odpovídajícím tříčlenné posádce (velitel, střelec, řidič) a desetičlennému výsadku, dle potřeby může být posádka dvoučlenná a výsadek dvanáctičlenný. Osádka je chráněna

nejen před balistickou hrozbou (modulárně dle STANAG 4569 od úrovně 1 po úroveň 4), ale i před účinky chemických, biologických a jaderných zbraní. Díky použití různých tzv. „missionkits“, souprav vybavení pro rozličné mise a různá operační prostředí a rovněž díky kompatibilitě s prakticky všemi moderními dálkově ovládanými zbraňovými stanicemi, lze Titus přizpůsobit přesně na míru podle potřeb v konkrétní kampani a konkrétnímu uživateli. Díky vysoké úrovni modularity ho lze nasadit v různých rolích a konfiguracích, od bojového vozidla pěchoty, přes ambulanci, velitelské vozidlo, samohybný minomet až po opravárenské vozidlo, nosič radiotechnického vybavení, průzkumné vozidlo, speciální policejní vozidlo atd.

Výzbroj a ochrana

Výzbroj vozidla záleží na konkrétní konfiguraci. Většina dálkově ovládaných zbraňových stanic umožňuje instalaci kulometu ráže 12,7 mm nebo granátometu ráže 40 mm. Zvolit lze i dálkově řízenou věž s rychlopalným kanonem ráže 20 mm a kulometem ráže 7,62 mm. Titus rovněž umožňuje montáž až tří lehkých kulometů na lafety u tří střechních průřezů. Palba může být dále vedena střílnou ve sklopné rampě v zadní části korby vozidla. Balistická odolnost je volitelná podle normy STANAG 4569 od úrovně 1 až po úroveň 4. V základní verzi proto korba odolá střelám 7,62 x 51mm NATO, s maximální ochranou (po přidání keramických plátů) pak i průrazným kulometným střelám 14,5 x 114mm AP. Vozidlo je přizpůsobeno pro strategickou přepravu ve většině současně používaných transportních letounů a rovněž v novém A400M Atlas.

Titus v AČR

Armáda České republiky plánuje využít vozidlo Titus 6x6 jako univerzální podvozkovou platformu pro celou řadu modifikací. V současné době je připravována zakázka na pořízení 42 kusů vozidel

velitelsko-štábních a spojovacích. Uzavření smlouvy se předpokládá v roce 2017. Dodávky těchto vozidel by se měly uskutečnit do konce roku 2023. Další dodávky budou záležet na aktuálních potřebách, zejména s přihlédnutím ke koncepci výstavby AČR a modernizaci těžké techniky. Po akvizici se model Titus zařadí k dalším zhruba třem tisícům vozů Tatra.

Text: Michal Voska, TATRA TRUCKS,
foto: TATRA TRUCKS

TECHNICKÉ PARAMETRY

HMOTNOST A ROZMĚRY	
Pohotovostní hmotnost:	17 t
Bojová hmotnost:	23 t
Celková hmotnost:	27 t
Šířka:	2,55 m
Výška:	2,73 m (střecha)
Délka:	7,72 m
Světlá výška:	0,3/0,4/0,5 m
OCHRANA	
Standardní:	Zadní prostor: úroveň 2; motorový prostor: úroveň 1; okna: úroveň 2; miny úroveň 2A/2B; výbuch IED: 50 kg
Bojová:	Zadní prostor: úroveň 3; motorový prostor: úroveň 2; okna: úroveň 3; miny úroveň 3A/3B; výbuch IED: 100 kg;
IED střepiny:	155 mm
Možnost rozšíření:	Zadní prostor: úroveň 4; motorový prostor: úroveň 3; okna: úroveň 3+ dodatečná ochrana; miny úroveň 4A/4B; výbuch
MOBILITA	
Hnací trakt:	Motor: 500 k, automatická převodovka (6 + 1)
Pohon:	6×4 na silnici, 6×6 v terénu; dvoustupňová převodovka, nápravové a mezinápravové diferenciály s uzávěrkami
Podvozek:	Centrální nosná roura s nezávisle výkyvnými polonápravami, vzduchové odpružení, kolové redukce; pneumatiky Michelin 16.00 R20; dojezdové vložky (Runflat); systém centrálního dohušťování pneumatik SYEGON; nastavitelná světlá výška
Řízení:	Nápravy č. 1 a 3 řízené; průměr zatáčení: 13 m
Brzdový systém:	Vzduchové bubnové brzdy na 6 kolech, ABS

VÝKON	
Dojezd:	700 km
Maximální rychlost:	110 km/h
Stoupavost:	60 %
Kolmý stupeň:	700 mm
Překročivost:	450 mm kvádr
Boční náklon:	30 %
Brodivost bez přípravy:	1,2 m
PŘEPRAVNÍ KAPACITA	
Posádka:	3 + 10
Modulární kapacita	až 2 + 12
Vnitřní objem:	14,4 m³
Úložná kapacita:	2,4 m³ vnitřní, 1,3 m³ vnější
Vstup a výstup:	Zadní rampa, 2 přední boční dveře, 1 velitelský poklop, 1 poklop střelce, 2 zadní poklopy LMG
VÝHLEDY	
1 čelní sklo a 2 přední boční okna	
1 okno na zadní rampě se systémem FIREPORT	
Uzpůsobeno pro 3 boční okna v zadním prostoru	
VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ	
Klimatizace / topení (počasí A1 / C0)	
Výměna vzduchu:	až 240 m³/h
Uzpůsobené pro systém CBRN	
ELEKTRICKÁ SOUSTAVA	
4 baterie AGM 12 V – 120 A.h	
1 alternátor dodávající 370 A při 28 V, volitelný alternátor 570 A	
PALEBNÁ SÍLA	
Připraveno pro jakýkoliv druh RCWS od 7,62 do 20 mm a 40mm granátomet;	
zbraně se připevňují na střechu	
MODULY	
• APC přizpůsobitelné pomocí souprav pro mise: Ostřelovač, podpora (81 mm minomet), MRAT, vyprošťovací a ženijní prostředek • Průzkumné vozidlo • Velitelské stanoviště • Ambulance • Samohybný minomet 120mm	

Další moduly jsou k dispozici na vyžádání

Čtrnáctý ročník představil unikátní pěťici prvorepublikových tanků československé výroby

Tankový den

Vojenské technické muzeum Lešany pro diváky přichystalo řadu bojových ukázek, zejména impozantní střet mezi válečnými stranami druhé světové války, včetně efektních výbuchů, střelby z děl i tanků. Svoji premiéru zde také absolvoval ze Švýcarska nedávno získaný tank LTH.

Úvod již 14. tankového dne obstaral vrtník Mi-24 z letecké základny v Náměšti nad Oslavou, který mnohokrát přelétl přímo nad hlavami všech milovníků vojenské techniky i historie. Následoval slavnostní akt představení tanku LTH, který byl vyroben v Československu na konci třicátých let a poté byl exportován do Švýcarska, aby byl v roce 2016 získán zpět do České republiky, resp. do sbírek VHÚ. Tank byl společně odhalen místopředsedkyní Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Jaroslavou Pokornou-Jermanovou, náměstkem ministra obrany Pavlem Beranem, Pascalem Moutherem z Úřadu vojenského historického materiálu švýcarské armády, Wernerem Bardillem, charge d'Affaires Švýcarska v ČR a plukovníkem Alešem Knížkem, ředitelem VHÚ.

Exponát ze Švédska

Tank LTH byl divákům představen na vozidle Tatra Multilift, přesně tak, jak byl dovezen ze Švýcarska. Tank je perfektním stavu, v budoucnu ho ovšem čeká instalace motoru – dosud je nepojízdný. Naopak v jízdě se předvedly další čtyři tanky československé výroby z třicátých let ze sbírek VHÚ: tanky LT-35 a LT-38, exportní LTP (vyvážený do Peru) a ve Švédsku vyráběný Strv m/37. Tank LT-38 se navíc představil divákům poprvé ve své nové vizuální podobě, s barevně odlišným nátěrem. Jeho soupeřník a předchůdce LT-35 také předvedl střelbu ze svého kanónu.

Tanky se v aréně pohybovaly po betonové dráze, která je blízko u diváků, ti tak mohli všechny detaily vojenské techniky náležitě ocenit.

Po tomto exkurzu do starších dob tankové historie přišla ke slovu druhá světová válka a poválečný vývoj, který byl prezentován

tanky T-34, americkým stíhačem tanků M-36 Jackson, těžkým sovětským tankem IS-122, dále pak arénou projížděly americké poválečné stroje M-48 a M-60, které doplnil sovětský tank T-55 a izraelský tank Merkava vyvinutý v sedmdesátých letech.

Bojové ukázky

Kromě již zmíněných historických tanků byla k vidění moderní, či modernizovaná technika v podobě tanku T-72 ve verzi M1K a v současné variantě M4 CZ. Tuto dvojici doplnil

vyprošťovací tank VT-72 M4 CZ. Závěrečnou tečku jízdy v aréně obstarala těžká houfnice ShKH DANA-M1M. Den završil střet německých armád se sovětskými i americkými vojáky, pomyslnou tečkou byla ovšem ukázka ilustrující válečný střet německých armád jak se sovětskými vojáky, tak s americkou armádou. Do ukázky se zapojilo mnoho klubů vojenské historie, včetně těch zahraničních, např. z Maďarska. Na „válečném“ poli v lešanské aréně se pohybovaly desítky vojáků, hřměly výstřely z děl i kanónů, rachotily pěchotní zbraně. Ke slovu se dostaly i dva plamenomety, a to jak v pěchotní verzi, tak i umístěný na bojovém vozidle pěchoty. Několikrát se těžká technika zahálila do dýmu z výbuchů a dýmovnic.

Náročná příprava

Příprava Tankového dne by nebyla možná bez přispění mnoha subjektů, které Vojenskému historickému ústavu Praha vyšly a nadále vycházejí vstříc. Jím patří velký dík. Jedná se složky Armády České republiky, konkrétně 4. brigádu rychlého nasazení, 7. mechanizovanou brigádu a také 15. ženijní pluk. Dík také patří všem příslušníkům klubů vojenské historie, které se rovněž podílely na programu Tankového dne. Jde o KVH Gardekorps, Rota Nazdar, 16. obrněná divize US ARMY, Klub US ARMY – 4. pěší divize a také Royal Regiment of Scotland.

Text: Michal Voska, VHÚ, foto: Michal Voska

Velitel Organizačního prvku pro vytvoření
45. mechanizovaného praporu Rakovník

vyhlašuje

VÝBĚR OSOB

k Organizačnímu prvku pro vytvoření
45. mpr v posádce Rakovník

Základní požadavky na uchazeče:

- úplné střední vzdělání s maturitou;
- zdravotní klasifikace „A“;
- výroční přezkoušení z TV s hodnocením minimálně 2;
- bezpečnostní проверка na stupeň „VYHRAZENÉ“ s předpokladem pro získání BP na stupeň „TAJNÉ“;
- trestní bezúhonnost;
- znalost anglického jazyka viz. tabulka;
- zkušenost v oboru dle služebního zařazení výhodou.

P.Č.	Název funkce	SH	ČVO	JazPo	Poznámka
1	starší důstojník	63	31	2222	náčelník logistiky
2	mladší pracovník štábu	42	31	1111	pracovník LIS, bezp. správce ISL, DOHO
3	mladší pracovník štábu	42	31	1111	provoz, doprava
4	mladší pracovník štábu	42	31	1111	opravy, metrologie
5	správce skladu	18	32	0	požadavek OŘ VOS V-C
6	mladší pracovník štábu	42	42	1111	oblast komunikačních systémů
7	mladší pracovník štábu	42	43	1111	OUI, personální a fyzická bezpečnost
8	mladší pracovník štábu	42	43	1111	pracovník POI

V případě zájmu zašlete do 3. 10. 2016 strukturovaný životopis s poznámkou „45.mpr“ a s předběžným souhlasem velitele útvaru se zařazením k organizačnímu prvku na adresu:
vladimir.jelinek@sis.acr nebo alfred.bohmerl@sis.acr

LTATV, DAGOR i Flyer 72

– testy prozatím na výbornou

Výroba DAGORu byla zahájena v roce 2014; prvním uživatelem se stal USSOCOM

Přes nesporné úspěchy, které vozidla kategorie MRAP při svém operačním nasazení zaznamenala, se současná US Army zaměřuje i na vývoj strojů mnohem lehčích, přepravitelných vzduchem v podvěsu pod vrtulníky či v jejich nákladovém prostoru. Nelze totiž zapomínat, že v rámci americké armády existuje řada jednotek, pro něž obrněná vozidla nejsou právě optimální volbou. Mezi takové patří zejména výsadková a aeromobilní pěchota, popřípadě oddíly Rangers nebo speciálních sil. Vzhledem ke značné autonomii, s níž se v případě jejich bojového použití počítá, musí spoléhat na jednoduché, technicky i logisticky nenáročné a především spolehlivé dopravní prostředky.

JLTV není všelék

Dříve mezi takové patřily např. M274 Mechanical Mule, RSOV (Ranger Special Operations Vehicle) nebo FAV (Fast Attack Vehicle). Tyto stroje byly postupně nahrazeny ve své době sice velice kvalitními, ale v mnoha ohledech pro takovéto účely ne právě ideálními automobily řady HMMWV. Unifikace je sice přínosná – nikoli však na úkor specifických požadavků, jež každá mise přináší. I proto s ohlédnutím koncem legendárního „Humvee“

v amerických ozbrojených silách (viz ATM 10/2015) vyvstává otázka, zda vítěz programu JLTV – stroj L-ATV – je skutečně vhodný pro útvary expedičního charakteru, s velkým důrazem na strategickou i taktickou mobilitu. Přece jen, i když se v názvu vozidla objevuje slovo „Light“, pohybuje se jeho pohotovostní hmotnost okolo 6 400 kg, což limituje jeho vzdušnou přepravitelnost na stroje C-17 Globemaster III, C-130 Hercules, CH-47 Chinook a CH-53 Stallion. Transport např. v podvěsu pod vrtulníkem UH-60 Black Hawk není možný.

Tento nedostatek by měly pomoci vyřešit vozy řady MRZR (Military RZR) a DAGOR (Deployable Advanced Ground Off-Road combat vehicle) od společnosti Polaris Defense. Jak MRZR 2 a MRZR 4 (jež v nomenklatuře US Army před nedávnem získaly označení LTATV – Light Tactical All-Terrain Vehicle), tak DAGOR se v současnosti nachází ve zkušební fázi. Testovací kusy obou typů byly zařazeny do struktury 2. brigádního bojového uskupení 82. výsadkové divize US Army (tvořeného velením a velitelskou rotou, 1-325., 2-325. a 2-508. výsadkovým praporem, 1-73. průzkumným praporem, 2-319. dělostřeleckým oddílem, 37. ženijním praporem a 407. praporem bojového zabezpečení), která má za úkol prověřit technickou zralost vozidel a také připravit taktiku jejich bojového použití.

Ostatně, nejedná se o úplnou novinku. US Army, konkrétně její útvary speciálních sil v podřízenosti USSOCOM (US Special Operations Command), již obě varianty LTATV v omezeném množství používá. V průběhu letošního března byl totiž oznámen nákup 2 050 LTATV (z toho 1 750 čtyřmístných MRZR 4 a 300 dvoumístných MRZR 2), který navazuje na předchozí pětiletý kontrakt z roku 2013 v celkové

hodnotě přibližně 47,5 mil. USD. Na rozdíl od běžných pozemních sil ale USSOCOM místo DAGORu zvolil typ Flyer 72 vyvinutý v rámci programu GMV 1.1 (Ground Mobility Vehicle 1.1), u něž se plánuje zavedení v počtu 1 200 kusů.

O faktu, že americké ozbrojené složky rozhodly o výrazné „redukční dietě“ svého vozového parku, svědčí mj. skutečnost, že se do poloviny příštího roku USSOCOM zbaví 239 (z 519 provozovaných) obrněnců M-ATV. Stejně tak dochází i k „odtučňovací kúře“ u vozidel HMMWV, ze kterých jsou v opravárenském podniku Letterkenny Army Depot snímány přídavné pancéřové moduly nainstalované před jejich nasazením v Iráku a Afghánistánu.

Dragon Spear jakožto prověrka

Cvičení Dragon Spear, konané ve dnech 5. – 6. srpna letošního roku ve výcvikovém středisku NTC (National Training Center) na kalifornské základně Fort Irwin, se zaměřilo především na schopnost výsadkových jednotek přistát na nepřátelském území, obsadit ho a stabilizovat situaci. Účastnilo se jej přes 1 500 vojáků US Army z 18. výsadkového sboru, 2. brigádního bojového uskupení 82. výsadkové divize, 2. praporu 75. pluku Rangers a 3. praporu 10. skupiny speciálních sil. Zapojili se také příslušníci US Air Force s letouny C-17 Globemaster III, C-130J Hercules, F-15E Strike Eagle, F-35 Lightning II a CV-22 Osprey, jakož i letečtí návodčí. Celý výcvik probíhal v těžkých podmínkách nehostinné Mohavské pouště, v dynamicky se měnícím prostředí simulujícím reálnou bojovou činnost v podmínkách tzv. hybridní války. Kromě jiného se zde uskutečnil hromadný seskok 600 výsadkářů z 82. divize – první takového rozsahu po více než deseti letech.

Námět scénáře cvičení, byť fiktivní, zněl poněkud povědomě – po letech národnostního napětí a podpory povstalců z bilasuvarského „národního osvobozenického hnutí“ ze strany sousední Donovie došlo k vyhlášení nezávislosti ve čtyřech severních provinciích státu Atropia. Tento krok vedl k rozsáhlým bojům mezi znesvářenými stranami a Spojené státy se rozhodly pomoci svým spojencům v Atropii zvrátit nepříznivý vývoj na frontě, způsobený agresí větší a lépe vyzbrojené Donovie.

Předvoj hlavních sil tvořil prapor Rangerů, vysazený z konvertoplánů CV-22 startujících ze základny Joint Base Lewis-McChord ve státě Washington. Jejich úkolem bylo zajistit a vyznačit doskokové plochy pro výsadkáře. Ti, vybavení mj. celkem 28 lehkými terénními vozidly, se mezitím připravovali na akci na základně March Air Reserve Base v Kalifornii. Ihned jakmile Rangeři získali kontrolu nad zónami plánovanými pro výsadek, vyrazili do boje v šesti Globemasterech a deseti Herculesech. Testované

stroje byly poté během pouhé čtvrt hodiny shozeny na nákladních padácích společně s hlavními silami.

Prozatím všechny ohlasy po ukončení cvičení Dragon Spear vyzněly pro LTATV, DAGOR i Flyer 72 pozitivně. Oceňovaná byla zejména jejich mobilita v těžkém terénu a vysoká míra užitečného zatížení. Proto je dosti pravděpodobné, že po skončení veškerých nebytných zaváděcích procedur budou mít tyto finančně nepříliš nákladné (což je v době pravidelných rozpočtových škrtnutí dosti důležité, ne-li přímo klíčové) dopravní prostředky v US Army „zelenou“.

LTATV

Vozidlová řada LTATV sestává ze dvou hlavních typů – menšího MRZR 2 a většího MRZR 4. Kromě toho existuje ještě militarizované provedení civilního RZR 900 (označované RZR SW a nyní již firmou Polaris Defense nenabízené), zavedené již dříve v malém množství do výzbroje USSOCOM.

Stroje LTATV a Flyer 72 během letošního cvičení Dragon Spear ve výcvikovém středisku NTC

Oba MRZR pohání čtyřdobý osmiventilový kapalinou chlazený zážehový dvouválec Prostar 900 s rozvodem DOHC, o objemu 875 cm³ a výkonu 65 kW. MRZR 4 o suché

hmotnosti přes 850 kg uveze až 680 kg nákladu, zatímco 730 kg typ MRZR 2 má nosnost až 450 kg. Nejvyšší rychlost na silnici je u obou strojů shodná – 96 km/h. Rozměry těchto

MRZR 4 lze přepravovat jak v podvěsu, tak na palubě těžkého transportního vrtulníku CH-53 Stallion.

vozidel (d x š x v) jsou 3594 x 524 x 1861 mm, respektive 2960 x 524 x 1778 mm.

Polaris Defense navíc k oběma MRZR nabízí jednoosý přívěsný vozík, který lze použít k přepravě zásob, munice či zbraní (např. minometů, těžkých kulometů či protitankových raketových kompletů). Hmotnost prázdného přívěsu je 227 kg, rozměry úložné plochy (d x š) 1486 x 1486 mm a výška sklopných bočnic 406 mm.

Přestože se s LTATV nepočítá jako s bojovým prostředkem, pro vlastní obranu lze u něj na výkyvné lafety v kabině namontovat 5,56 mm a 7,62 mm kulomety.

DAGOR

Pohonnou jednotku terénního automobilu DAGOR tvoří prozatím nespécifikovaný turbodiesel. S plnou nádrží může DAGOR ujet přes 800 km. Důležitou hodnotou je i pohotovostní hmotnost pohybující se okolo 2 040 kg, užitečná hmotnost dosahuje zhruba 1 475 kg. Rozměry DAGORu jsou 4520 x 1880 x 1840 mm (d x š x v).

Běžně dokáže DAGOR přepravit pět osob – čtyři v kabině a jednu v závěsném sedadle sloužícím pro obsluhu lafetované výzbroje. Navíc je možné rozšířit transportní kapacitu o další čtyři lidi sedící na zadní ložné ploše. DAGOR může být vyzbrojen jak standardními kulomety ráže 12,7 mm a 7,62 mm, tak jejich šestihlavňovou variantou M134D. K jejich instalaci slouží primární střešní střešní vozidla.

Flyer 72 ALSV

Stroj Flyer 72 ALSV (Advanced Light Strike Vehicle) z portfolia společnosti General Dynamics (konkrétněji její divize Ordnance and Tactical Systems) vznikl specificky pro potřeby aeromobilních jednotek. Kromě něj existuje ještě užší varianta – Flyer 60 – s šířkou 60" (1 524 mm) místo 72" (1 828 mm), která se vejde do trupu konvertoplánu V-22 Osprey.

Flyer 72 je poháněn nespécifikovaným turbodieselem se systémem přímého vstřikování paliva a výkonem 145 kW, který je propojen se šestistupňovou samočinnou převodovkou. Na zpevněné komunikaci dosahuje stroj maximální rychlosti 160 km/h.

Rozměry „odstrojeného“ Flyeru bez přídatného vybavení (4620 x 1828 x 1840 mm; d x š x v) dovolují jeho přepravu uvnitř vrtulníků CH-47 Chinook nebo středních transportních letounů. Celková hmotnost vozidla je 4 815 kg, z čehož užitečnou hmotnost tvoří 2 500 kg. Osádka může sestávat až z devíti osob (po třech na předních a zadních sedadlech, dvou na zadní ložné ploše a jedné v horním střešním stanovišti). Výzbroj je obdobná jako v případě DAGORu.

Dušan ROVENSKÝ

Foto: US DoD, Polaris Defense, General Dynamics

APOBS

– přenosný „čistič“ zátarasů

Současné konflikty na Blízkém a Středním východě, v Africe i Asii se vyznačují širokým použitím pozemních min a nástražných výbušných zařízení. K jejich překonávání byla vyvinuta řada mechanických odminovačů přímo integrovaných na speciálních ženijních vozidlech nebo připojitelných k mnoha typům obrněné techniky. Nejčastěji se jedná o různé cepáky, traly, vyorávače nebo raketové nosiče táhlých náloží.

Právě poslední ze jmenovaných kategorií byla ale také zmenšena, odlehčena a uzpůsobena k nesení jednotlivými pěšáky. O tom, že americká armáda přikládá těmto prostředkům vysokou důležitost, svědčí mj. jejich nasazení v Afghánistánu a nejnověji také na území Iráku při boji proti tzv. Islámskému státu. Konkrétně zde lze sledovat využívání kompletu Mk.7 Mod. 2 APOBS (Anti-Personnel Obstacle Breach System).

APOBS začal vznikat na základě studie zpracované ženijním výcvikovým centrem US Army Engineer School na základně Fort Leonard Wood počátkem 90. let minulého století. V arzenálu pozemního vojska měl postupně nahradit tzv. bengalúruská torpéda (1,8 m dlouhé kovové trubice naplněné 2 kg výbušniny), standardně používaná už od dob druhé světové války. V dubnu 1994 se do projektu oficiálně zapojila i americká námořní pěchota. Vývoj proběhl v režii armádního Výzbrojního výzkumného, vývojového a inženýrského střediska (Armament Research, Development and Engineering Center), které se nachází v areálu Picatinny Arsenal ve státě New Jersey, přičemž výrobu původně zajišťovala společnost Ensign-Bickford Aerospace and Defense a od roku 2011 firma Chemring Ordnance. První varianta Mk.7 Mod. 1 byla zavedena do výzbroje US Army a US Marine Corps v lednu 2002, o čtyři roky později následovala vylepšená verze Mk.7 Mod. 2.

APOBS lze charakterizovat jakožto raketový odminovač založený na principu dopravy ženijní táhlé nálože do určeného prostoru a její následné iniciace, při níž dochází k likvidaci jak výbušných, tak nevýbušných zátarasů a k vytvoření průchodu těmito komplexními překážkami. Hlavní výhodou představuje skutečnost, že dvoučlenná obsluha celého zařízení se může nacházet

Americký instruktor kontroluje iráckou obsluhu systému Mk.7 Mod. 2 APOBS při přípravě k vystřelení táhlé nálože. Raketový odminovač APOBS spolehlivě likviduje protipěchotní miny i překážky z ostnatého nebo žiletkového drátu.

Celkový pohled na odminovač Mk.7 Mod. 2 APOBS přepravovaný v dvojici plastových beden. Hlavní součástí tvoří dvoudílná táhlá nálož, startovací raketa a stabilizační padák.

Velkou výhodou systému APOBS jsou jeho malé rozměry a nízká hmotnost umožňující obsluhu pouhými dvěma osobami.

ve skrytu (např. za terénní nerovnosti, zdi apod.) a nemusí se vystavovat účinkům nepřátelské palby nebo nechtěné detonaci min či výbušných nástrah.

Mk.7 Mod. 2 APOBS se přepravuje rozložený ve dvou plastových bednách, přičemž každá z nich je opatřena strojem umožňujícím přenášení na zádech jedné osoby. Zatímco první bedna obsahuje čelní část sestavy odminovače (polovinu táhlé nálože a startovací raketu), ve druhé se nacházejí zbyývající komponenty (druhá polovina táhlé nálože, zapalovač a stabilizační padák). Celková hmotnost kompletu APOBS dosahuje asi 56 kg.

Táhlá nálož, sestavená ze dvou kusů pomocí rychloupínacích zámků, se skládá ze 108 náložek (granátů) opletených vrstvou textilního materiálu, propojených bleskovitě naplněnou trhavinou PBXN-8

a odpalovaných pomocí dvojice rozbušek (po jedné na každém konci táhlé nálože). V přední části o délce 25 m je instalováno 60 granátů, v zadním dvacetimetrovém segmentu se jich nalézá dalších 48. Individuální granát tvoří ocelový obal a trhavina PBXN-10 (94 % RDX, 1,5 % akrylátová pryž a 4,5 % dioctyl adipát) rozdělená na počínovou a hlavní nálož. Po přípravě k použití, zabírající dle konkrétních podmínek 30–120 s, a vystřelení táhlé nálože až do vzdálenosti 35 m ji může obsluha iniciovat buď okamžitě, nebo (po nastavení časového zapalovače) s prodlevou. Systém Mk.7 Mod. 2 vytváří průchody v minových polích a drátěných překážkách přinejmenším 0,6 m široké a 45 m dlouhé.

Dušan ROVENSKÝ

Foto: US DoD

Nosič balistických plátů Magnum TAC-1

pro Armádu ČR

Ministerstvo obrany ČR (MO ČR) se rozhodlo řešit dlouhodobý nedostatek adekvátní osobní balistické ochrany vojáků nákupem 500 nosičů plátů SPCS Magnum TAC-1. A proto jsme se rozhodli s tímto výrobkem americké firmy KDH Defense Systems čtenáře A reportu blíže seznámit.

Balistická vesta vs. nosič plátů

SPCS (Soldier Plate Carrier System) Magnum TAC-1 je výrobcem označován jako nosič plátů – jde tedy o minimalisticky ušitou vestu určenou výhradně k upevnění balistických plátů (tzv. tvrdé balistiky) na tělo uživatele. Pláty chrání životně důležité orgány vojáka především před puškovým střelivem.

Výhodou nosiče plátů jsou nízká hmotnost a kompaktní rozměry. Voják je tedy mobilnější, pohyblivější, rychlejší a trpí méně únavou při dlouhodobém nasazení.

V posledních konfliktech v Afghánistánu a Iráku však vznikla potřeba po komplexnější ochraně vojáka. Důvodem byly bombové útoky povstalců a riziko zranění od střepin z explozí (miny, IED, minometné útoky). Vznikly tak balistické vesty kombinující měkkou (balistická tkanina) a tvrdou balistiku.

Měkká balistika pokrývá velkou část trupu vojáka a poskytuje ochranu před střepinami z explozí. Odnímatelné doplňky z měkké balistiky chrání i podbřišek, krk nebo paže vojáka. Přední a zadní tvrdá balistika chrání hrudní koš, boční menší pláty pak boky uživatele před puškovým střelivem.

Dodejme, že boční balistické pláty se poprvé objevily u amerických jednotek v Iráku a Afghánistánu. Povstalci totiž velice rychle zjistili, že američtí vojáci s balistickými pláty jsou chráněni pouze z přední a zadní strany. Začali se proto zaměřovat na střelbu

na americké vojáky z boku, kde měli vojáci pouze měkkou balistickou vložku.

Záhy proto americké ozbrojené složky zavedly boční balistické pláty. Ty jsou dnes součástí každé standardní americké vesty anebo nosiče plátů, jako je TAC-1. Byla zde i snaha, že by byly pláty na každé straně dva, jeden v chrániči paže a druhý v podpaží, ale zůstal nakonec jen ten v podpaží.

Pláty na pažích mají sice logiku z hlediska pozice srdce, ale taková balistická ochrana se už nedá nosit. Byl proto přijat určitý kompromis a je snahou podpažní balistické pláty co nejvíce zvedat, ale jen tak, aby nebyl omezen volný pohyb pažemi.

Boční balistické pláty nejsou určeny pro všechny typy plněných úkolů a pro všechny funkce v armádě. Pro určité typy jednotek a konkrétní typy operací jsou však velice důležité. Možnost jejich dodatečného připevnění nebo sejmutí je tak dobrou volbou.

Magnum TAC-1

Firma KDH Defense Systems nazývá Magnum TAC-1 jako „nosič plátů“, ale svým konceptem spíše leží na pomezí nosiče plátů a balistické vesty. Vestu Magnum TAC-1 používají například všichni vojáci americké armády v Afghánistánu.

Magnum TAC-1 a vesty/nosiče od dalších patnácti výrobců v roce 2008 dva týdny porovnávalo 25 vojáků z 82. výsadkové divize a 173. výsadkové brigády. Vojáci testovali vesty/nosiče při dlouhých přesunech,

překonávání překážek, střelbě na krátkou vzdálenost, vnikání do objektů, jízdě ve vozidlech, nouzovém opuštění vozidla, poskytování první pomoci, atd.

Vojáci museli posoudit vhodnost kandidátů pro jednotlivé úkoly a také napsat své subjektivní pocity. Vojáci dostali např. jednoduchou otázku: „Vzali byste si nosič/vestu do Afghánistánu?“ Nejvíce (88%) vojáků kladně odpovědělo u firem KDH Defense Systems a TAG Rampage.

Stojí ale za zmínku, že žádný systém nebyl všeobecně zatracován nebo vychalován. Magnum TAC-1 nakonec vyhrál díky kombinaci úrovně ochrany (nejdůležitější parametr), ceny a rychlosti dodání. Americká armáda v prvním kole (2009) nakoupila 57 000 nosičů Magnum TAC-1 za 18,6 milionů dolarů.

Magnum TAC-1 nabízí podle výrobce odlehčenou alternativu k americké standardní balistické vestě IOTV (Improved Outer Tactical Vest). Lehčí balistiku ocení především vojáci pohybující se ve vysoko-horském (případně horkém) prostředí nebo v obtížném terénu.

Nosič Magnum TAC-1 se všemi balistickými pláty (ESAPI) má hmotnost 9,9 kg (2,6 kg bez plátů), vesta IOTV s měkkou balistickou ochranou i balistickými pláty váží 14,1 kg. Avšak nutno zdůraznit – Magnum TAC-1 neposkytuje tak komplexní ochranu jako IOTV.

Nosiče plátů Magnum TAC-1 nemá IOTV v americké armádě nahradit, ale

rozšířit možnosti balistické ochrany vojáků pro určité mise. Ochrana vojáků není někdy přímo úměrná množství nesené balistiky. Někdy je mobilnější, pohyblivější a rychlejší voják lépe chráněn před nepřítelem, než voják ověšený těžkou balistickou ochranou – a v jiných situacích je tomu naopak.

Magnum TAC-1 však na rozdíl od klasických nosičů plátů poskytuje komplexnější ochranu. Do předních a zadních kapes je možné standardně umístit velké balistické pláty chránící vojáka před střelami z útočných pušek.

Stejně tak je ale možné umístit menší balistické pláty na boky nosiče. Nevýhodou Magnum TAC-1 je však nechráněný prostor (chybí měkká balistika) mezi předními a bočními balistickými pláty.

Na začátku americká armáda požadovala u nosiče plátů, tedy i u Magnum TAC-1, částečnou měkkou balistiku kolem okrajů plátů. Důvod? Pokud střela zasáhne balistický plát jen kousek od okraje (tedy v oslabeném místě), mohou uživatele zranit úlomky balistiky nebo dokonce samotná střela.

Měkká balistika tak měla rozšířit plochu chráněnou pláty. Nakonec ale americká armáda z důvodů úspory hmotnosti od tohoto vylepšení opustila. Z propagačních materiálů KDH Defense Systems také není zřejmé, zda výrobce takové vylepšení u Magnum TAC-1 nabízí.

Připravil: Jan Grohmann,
foto: KDH Defense a U.S. Army

Na Králícku se uskutečnil již devatenáctý ročník Dne sil podpory AČR Cihelna 2016

Armáda se těšila velkému zájmu

Podezřelé vozidlo několikrát projelo kolem objektu důležitého pro obranu státu. Na první pohled to vypadalo, jako že bloudí, že hledá cestu. Vojáci u kontrolního stanoviště přesto zpozorněli. Když o něco později teroristé na objekt zaútočili, byli všichni již připraveni.

Rozpoutala se prudká přestřelka. Počáteční převahu útočníků vojáci velice rychle vyrovnali přivoláním posil. Palbě z lehkého terénního vozidla Kajman a obrněnce Pandur byli teroristé schopni po určité době ještě čelit. V okamžiku, kdy se ale na bojišti objevil modernizovaný tank T-72 M4 CZ, jim nezbyvalo nic jiného, než se co nejrychleji dát na ústup.

Takovouto podobu měla jedna z hlavních ukázek bojové činnosti Armády České republiky na letošním již devatenáctém ročníku Dne sil podpory AČR Cihelna 2016, který se konal ve dnech 19. až 20. srpna nedaleko srubu K-S 14 „U Cihelny“.

Na této vojensko-historické akci se již tradičně podílela Armáda ČR společně s městem Králíky, zdravotnickou záchranou službou, hasičským záchraným sborem, Celní správou ČR, Vězeňskou službou ČR, vojenským muzeem v Králíkách a kluby

vojenské historie. Celou akci zaštilil hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, který se jí také osobně účastnil.

„Cihelna je nejen každoročním připomenutím historických událostí druhé světové války, ale pro nás je příležitostí ukázat a předvést divákům formou statických a dynamických ukázek alespoň část toho, čím armáda disponuje. Jakou má současnou výzbroj, výstroj, moderní techniku i to, co s ní umí,“ řekl na úvod ředitel sekce podpory MO generálmajor Jaromír Zůna. „Chceme rovněž předvést schopnosti a připravenost nejen profesionálních vojáků, ale také aktivní zálohy AČR, jejichž důležitost a význam pro armádu v současnosti narůstá.“

Celou akci odstartoval průlet stíhaček JAS-39 Gripen. Divákům se mimo jiné představili vojenští pyrotechnici a kynologové. Zatímco pyrotechnici připravili ukádku odminování prostoru kompletem

Božena 5, kynologové předvedli slánění i se psem z vrtulníku a jeho okamžité nasazení do akce. Velice široké bylo i zapojení současné techniky AČR. Jednotlivých prezentací se zúčastnily například vrtulníky Mi-24/35, Mi-17/171, pojízdná převazovna POP 2, lehké obrněné vozidlo LOV IVECO, lehké obrněné vozidlo LOV Dingo 2 GE A2, Pandur II, LRD-130 Kajman; bojové vozidlo pěchoty BVP-2, samohybná kanónová houfnice 152mm ShKH, tank T-72 M4 CZ, tank T-72 M1K, MDA (malý dekontaminační automobil na podvozku T-815) či meteorologické pracoviště „OBLAK“. Do prezentovaných akcí Armády České republiky byli letos v opravdu výrazném měřítku nasazeni i příslušníci aktivní zálohy.

Ústředním motivem historických ukázek byla mobilizace ze září roku 1938 a vše, co s ní souviselo. Diváci tak mohli sledovat průběh povstání v Sudetech, od drobných provokací a šarvátek až po ozbrojené útoky na četnické stanice a další významné státní objekty. V další části kluby vojenské historie předvedly divákům i ukázky z bojů spojených s osvobozením naší vlasti na jaře roku 1945. Během těchto akcí mohli diváci vidět nejen německou a sovětskou vojenskou techniku z druhé světové války,

ale i zbraně naší prvorepublikové armády. Konkrétně se jednalo například o kulomety Maxim 1910, vz. 37, vz. 43 Gorjunov, MG 34 a DTM Dětkarjev. A také například repliku německého tanku Tiger, dvojici obrněných automobilů Rudé armády BA-64 a náš prvorepublikový lehký tank LT-38.

Celkově se na přípravě této akce podílelo 320 vojáků, nasazeny byly desítky kusů techniky. Příslušníci 153. ženijního praporu

z Olomouce měli na starosti veškeré úpravy terénů a budování zákopů či okopů. Jen zázemí logistické základny pokrývalo sedmdesát arů maskovací sítě. Součástí Dne sil podpory AČR byl i nábor nových příslušníků Armády České republiky. Akce se těšila i tradičnímu zájmu diváků. Podle pořadatelů jich přišlo dvacet pět tisíc.

Text a foto: Vladimír Marek

Brněnští specialisté se zaměřují na materiálové inženýrství, vojenskou chemii, speciální elektroniku a maskování

Vojenský výzkumný ústav

V následujícím seriálu vám představíme státní podniky a příspěvkové organizace, které řídí resort Ministerstva obrany. K nim patří i Vojenský výzkumný ústav, s. p., v Brně, jehož odborníci v oblasti vojenské chemie se podíleli na řešení prakticky veškeré chemické techniky zavedené v AČR.

Historie

Vojenský výzkumný ústav, s. p., navazuje na dlouhou historii svých přímých předchůdců. Nejstarší z nich byla Katedra nauky o materiálu Vojenské akademie Brno, Výzkumné a zkušební středisko 070 Brno (založeno v roce 1958) a Výzkumné pracoviště radiotechnické služby Brno. Pracoviště prošlo řadou organizačních změn i úprav právní formy, od rozpočtové přes příspěvkovou

až po státní podnik. Jeho odborná působnost se zásadně neměnila, vždy zahrnovala výzkum a vývoj v oborech materiálového inženýrství, vojenské chemie, speciální elektroniky a maskování. Obor materiálového inženýrství byl od počátku své existence zaměřen na výzkum a vývoj nových materiálů a technologií zajišťujících kvalitu vojenské techniky. Pracovníci oboru se podíleli na řešení všech zásadních projektů vývoje pozemní a letecké techniky a na materiálové

technologickém zajištění její výroby, oprav a modernizací. Ceněna byla řada nových typů lehkých kovových a nekovových pancéřových systémů. Odborníci vojenské chemie se podíleli na řešení prakticky veškeré chemické techniky zavedené v AČR.

Významná řešení

Za nejvýznamnější výsledky činnosti lze označit: soupravu chemického průkazníku CHP-71, dozimetrické přístroje DP-86 a DP-98, simulátory SDP-3b, SDP-86A, SDP-86B, dozimetry DK-70, EDOS a DD-80, chemické masky M10 a M90, ochranné oděvy a převleky VOP-63, OPCH-70, OPCH-90, FOP-85, dekontaminační prostředky ADM, ARS-12, TZ-74, LINKA-82, OBJEM, ACHR-90, OS 3, odmořovací roztoky a dekontaminační směsi ODS-4, ODS-5, OR-3, ODE. Ceněny jsou polní chemické laboratoře AL-1, SONDA-CH, AL-2/ch, AL-2/r. Za přelomové, v oblasti automatizace chemického vojska, lze označit řešení chemických průzkumných vozidel Land Rover – RCh a S-LOV-CBRN. V oborech speciální elektroniky a maskování byly do armády zavedené průzkumné systémy KOPÁČ, RAMONA, TAMARA, HODNOTA, VEZÍR. Oceňovány jsou i systémy BORAP, SDD, RUP-FM, MORUŠ, WARNS a MRTF. Za významné lze označit i výsledky v oboru maskování a související činnosti v orgánech NATO NAAGE AC/225.

Hlavní předmět činnosti

- výzkum nebo experimentální vývoj pro zajištění obrany a bezpečnosti státu v oborech technických věd, související s inovacemi vyšších řádů zejména pozemní vojenské techniky, materiálu a logistiky ve stěžejních oblastech odborné působnosti, kterými jsou:
 - chemická, biologická a radiační ochrana a obory chemického zabezpečení vojsk,
 - senzorová technika, elektronický a kybernetický boj, maskování a klamání,
 - speciální kovové a nekovové materiály, povrchová ochrana, systémy jakosti a technologie logistiky.
- výzkumné práce se zaměřením na ochranu obyvatelstva proti zbraním hromadného ničení, chemickým a jaderným haváriím, chemickému, elektronickému a kybernetickému terorismu a útokům proti významným objektům infrastruktury státu
- poskytování odborné podpory a služeb v oblasti technických, organizačních a ekonomických činností souvisejících s vyzbrojováním AČR, MO ČR, podnikům a výzkumným institucím ČR

Produktové portfolio

- prognózy vývoje vojenské vědy, technické analýzy, studie, technické podklady a návrhy opatření pro potřeby vrcholového managementu MO a GŠ AČR ve všech fázích životního cyklu vojenské techniky a materiálu
- vývoj technického a programového vybavení pro systémová rozhodnutí MO a GŠ AČR před zahájením procesu přezbrojování AČR
- řešení problémů standardizace, kodifikace a katalogizace vojenské techniky,

materiálu a jejich subsystémů. Vykonávání funkcí Národních autorit k zajištění procesu plnění standardizačních dohod STANAG

- technická a expertizní činnost při haváriích a nehodách
- odborná příprava a výcvik chemických specialistů AČR, MV a organizací státu
- provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem v rozsahu povolení vydaného podle zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, zejména v oblasti:

- prodeje informací získaných na bázi smluvního řešení projektů výzkumu a vývoje v oborech působnosti,
- provádění smluvních expertíz a zkoušek, odborná příprava a výcvik příslušníků zahraničních armád a pracovníků mezinárodních organizací pro činnosti související s detekcí, identifikací, ochranou a likvidací následků použití nebo zneužití zbraní hromadného ničení,
- prodeje funkčních vzorků a demonstračních vzorků, technického a programového vybavení, materiálu a technologií v oborech působnosti.

Text: Michal Voska, Viktor Meca,
foto: archiv VVÚ

Vojenský výzkumný ústav, s. p.

A fakta

AKTUÁLNÍ PROJEKTY PODPORY VOJENSKÉHO VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU, S. P.

VZOREK	Vybavení odběrových týmů mobilním prostředkem pro odběr a transport kontaminovaných vzorků BChL, PNL, RaL a BBL dle požadavků AEP-66 NATO.
STABIL VÚ	Stabilizace rizikových prvků v kontaminovaných půdách vojenských území.
RACIONALIZACE	Racionalizace dekontaminačních směsí.
ARMSCH	Výzkum čidel a systémů pro zpracování údajů vhodných pro rozšíření ARMS.
READER-CH	Vysoce citlivý detektor pro detekci BChL na bázi inhibitorů cholinesterázy.
CWD	Detekce ovládacích vodičů improvizovaných výbušných zařízení.
OKP	Oprava kovových a kompozitních pancířů.
PANCERSKLA	Pancéřová skla bojové techniky.
S RTP	Prototyp směroměrného radiotechnického pátrače pracujícího v pásmu 1–18 GHz a 32–38,5 GHz využívající interferometrickou metodu zaměřování. Prostředek bude mít schopnost interoperability s prostředky ISR AČR a NATO.
POHUT	pohotovostní ženíjní úkryt.
POKROČILÁ AKTIVNÍ OCHRANA	pokročilá aktivní balistická ochrana vozidel proti útokům RPG a PTRS
RADANA 2	Prototyp analyzátoru radiotechnických signálů, založený na digitálním zpracování přijímaných signálů s šířkou pásma 200 MHz. Je navržen k provádění analýzy impulsních i spojitých signálů.
RAPAMEP	Prototyp převozitelného prostředku pro zjištění a zaměření radiolokátorů pracujících v pásmu 30–1 600 MHz. Prostředek se schopností interoperability s prostředky ISR AČR a NATO bude umístěn na jednonápravovém přívěsu.
PANDUR L4	zvýšení ochrany KBVP PANDUR II na hladinu K4 dle STANAG.
LAND ROVER RCHM	modernizované chemické průzkumné vozidlo LAND ROVER RCHM.

Svaz vojáků z povolání Armády České republiky

Svaz vojáků z povolání Armády České republiky (SVP AČR) byl založen dne 21. ledna 1993 registrací u Ministerstva vnitra ČR jako občanské sdružení. Společně se Svazem vojáků Slovenské republiky se stal nástupnickou organizací Svazu vojáků z povolání Československé armády. Jeho členskou základnu tvořili a tvoří vojáci z povolání, jejich rodinní příslušníci, vojenští důchodci, váleční veteráni, občanští zaměstnanci, příslušníci aktivní zálohy a další osoby mající vztah k branné problematice.

Ústředí má v Praze, ale hlavní činnost se odvíjí především v klubech. Ty se nacházejí na území celé republiky, zejména v současných a bývalých dislokačních místech AČR. V některých lokalitách, které již armáda opustila, jako například v Písku, se společně s dalšími spolky snaží o udržování novodobých tradic AČR. Svaz hájí uspokojování sociálních, profesních a jiných požadavků svých členů. Uplatňuje poznatky z práce zahraničních vojenských svazů, zejména EUROMILU. Usiluje o prohlubování hrdosti svých členů na příslušnost k AČR

a zvyšování její společenské prestiže a popularity na veřejnosti.

SVP AČR je spolkem ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb. V čele je statutární orgán – předseda ústřední rady, přímo volený členskou schůzí. Poradní sbor tvoří ústřední rada a předsednictvo. Tyto orgány se podílejí na řízení svazu v rozsahu daném stanovami (www.vojak.cz). Ke stěžejním celosvazovým činnostem patří podpora vojáků z povolání, jak v činné službě, tak vojáků v záloze či v zasloužilém důchodě. Velká pozornost je věnována válečným veteránům, které se svaz snaží podporovat svou činností i materiálně. Například pomocí výtěžku koncertu Andělská křídla a prvního společenského večera Andělských křídel byly po dohodě s Odborem péče o válečné veterány SST MO ČR podpořeny některé rodiny pozůstalých a Domov pro válečné veterány při ÚVN Praha. Každoročně zve svaz zdarma na dětské tábory, které pořádá, pozůstalé děti po válečných veteránech. Další masově rozšířenou akcí je účast na Mezinárodním vojenském výstupu na Kriváň, uskutečňovaný každoročně na počest SNP slovenskými kolegy a v neposlední řadě podíl na činnosti profesních svazů armád států Visegrádské skupiny. Pro své členy organizuje dny spojené s návštěvou zajímavých míst v Praze a jejím okolí.

Předsednictvo a Ústřední rada udržuje spojení se členy Výboru pro obranu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a v případě nutnosti jim předkládá svazová stanoviska.

Připravil: Vladimír Marek, foto: archiv SVP AČR

O₂ Family

o2family.cz | linka 841 117 118

Seznamte se s Mini plus

- malým tarifem s velkými výhodami

- neomezené volání a SMS do sítě O₂
- 60 volných minut do ostatních sítí
- rychlý Internet v mobilu 200 MB

Tarif	Mini plus
Měsíční paušál	249 Kč
Volné minuty	60
Internet v mobilu	200 MB
Volání ve VPN/min	zdarma
Volání do sítě O ₂ /min	zdarma
Volání ostatní sítě/min	1,90 Kč
SMS do sítě O ₂	zdarma
SMS ostatní sítě	1,50 Kč
MMS	3,00 Kč

Ceny jsou uvedeny s DPH.
Nabídka platí při uzavření smluvního vztahu na 12 měsíců.
Volání ve VPN zahrnuje volání na čísla v programu O₂ Family pro Ministerstvo obrany a AČR.

Jak přejít k O₂ Family?

- Navštivte www.o2family.cz, zvolte Vstup do programu a vyplňte Objednávku (lze i na lince 841 117 118). Vyberte si tarif, který vám sedne a výhodný doplňkový balíček.
- O aktivaci čísla vás budeme informovat v SMS.

Na www.o2family.cz se přihlásíte zadáním údajů:

Přihlašovací kód: 39 | Název společnosti: Ministerstvo obrany a Armáda ČR

Společnost O2 Family je 100% vlastněná společností O2 Czech Republic.

Nabídka platí pro zaměstnance resortu MO, vojáky AČR a jejich blízké.

Po více než sedmdesáti letech letěl válečný veterán generál Emil Boček ve stíhačce Supermarine Spitfire

Splněný sen

Jeden z posledních žijících druhoválečných letců, kteří sváděli nelehké vzdušné boje nejen nad Velkou Británií a působili v řadách Britského královského letectva (RAF) generál Emil Boček, si na konci července splnil svůj dlouholetý sen.

„Přál jsem si už několik let opět usednout za knipl letounu, který považuji za kočár mezi těma érama, s nimiž jsme za války létali,“ přiznal třidevadesátiletý, stále vitální veterán na letišti v Biggin Hillu nedaleko Londýna. Jeho let se mohl uskutečnit díky přátelům a hlavně pochopení velení Armády České republiky. Dnes již bývalý velitel vzdušných sil, brigádní generál Libor Štefánek nad cestou do Velké Británie převzal záštitu. „Máme hrdinům, jako je generál Boček, opravdu co vrátet. Obávám se, že už se podobná událost, aby měl letec RAF z České republiky možnost prolétnout se ve stíhačce Spitfire, nebude nikdy opakovat,“ uvedl generál Štefánek před startem originálu letounu, který byl v 50. letech upraven na dvoumístný pro Irskou armádu.

Dva letci, dvě esa

Generál tím připomněl i skutečnost, že z československých letců, kteří bojovali v řadách RAF, už dnes žijí pouze dva. Miroslav Liškutín, žijící v Anglii, patřil mezi letecká esa, která obdivovali i samotní Britové. Právě on se ve svých 95 letech také proletěl ve Spitfiru a po něm, v 93 letech, i generál Emil Boček. Samotnému letu nad okolím Londýna předcházela bohoslužba – rekviem, v kostelíku svatého Jiří na Biggin Hill, kterou vedl kardinál Dominik Duka, společně s představiteli anglikánské církve. Kostelíku, který je věnovaný památce hrdinů RAF, poté předal, jak sám kardinál uvedl, repliku sošky nejznámějšího Čecha ve světě – Pražského Jezulátka. Po nezbytné předletové přípravě se generál Boček usadil na druhém sedadle Spitfiru IX,

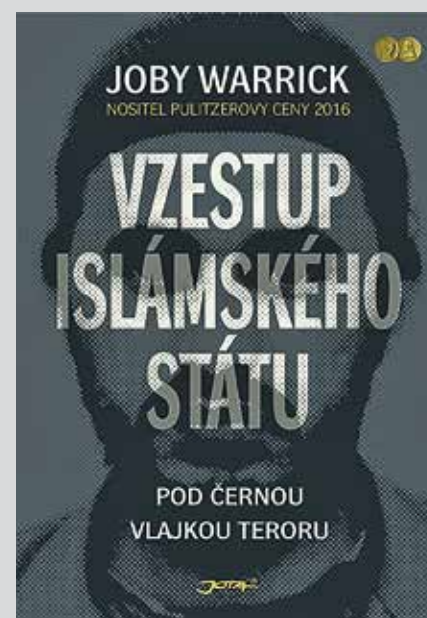
9G-Q (MJ627) a po chvíli se vznesl k asi dvacetiminutovému letu. Letoun pilotoval britský pilot, ale českému veteránovi půjčil ve vzduchu na chvíli řízení. „Na to se nezapomíná, sice bych nemohl dělat akrobacii, nebo přistát, ale létat jsem nezapomněl,“ řekl s pohnutím v hlase po přistání na londýnském letišti Biggin Hill.

Text: Michal Voska, Miroslav Šindelář, foto: Miroslav Šindelář

A fakta

Brig. gen. Emil Boček (* 25. února 1923, Brno-Tuřany) je český válečný veterán druhé světové války oceněný prezidentem republiky Václavem Klausem 28. října 2010 Řádem Bílého lva za mimořádné zásluhy o obranu a bezpečnost státu a vynikající bojovou činnost. V roce 1939, v 16 letech, odešel tajně z domova. Dostal se do Bejrútu a zúčastnil se bojů ve Francii v létě 1940. V září 1940 ve Velké Británii absolvoval pilotní výcvik a byl přijat do RAF. Sloužil jako mechanik u 312. stíhací perutě. Roku 1943 byl na výcviku v Kanadě a od října 1944 sloužil jako pilot-stíhač u československé 310. stíhací perutě. Na svém kontě má 26 operačních letů. Z letectva odešel v roce 1946. Po válce si otevřel opravnu motocyklů a po roce 1948 pracoval v Mototechně. Od roku 1958 pracoval jako soustružník ve Výzkumném ústavu Československé akademie věd a v letech 1983–1988 u firmy Druk. Do důchodu odešel v roce 1988. V dubnu 1990 byl povýšen do hodnosti kapitána, v říjnu téhož roku na majora a v březnu 1993 na hodnost plukovníka ve výslužbě. Dne 8. května 2014 jej prezident Miloš Zeman jmenoval brigádním generálem.

recenze

Vzestup Islámského státu Joby Warrick

Je Islámský stát nepochopená, anebo spíš nepochopitelná organizace? A je to jen parta hrdlořezů? Akty tohoto nejvýraznějšího nestátního ozbrojeného aktéra současnosti jsou nepřehlédnutelné – a jak by také mohly být, když kromě boje se skutečnými zbraněmi se jim daří úspěšně útočit i na mediální sféru a podmaňovat si internet. Přestože jsou však zmínky o bojovnících tzv. Islámského státu téměř všudypřítomné, co o nich vlastně víme a co víme o vzniku skupiny samotné? Islám, Střední východ, sunnité, šíité, sektářské násilí. Pro laika jistě věci nesnadné k pochopení, tato kniha pro něj však může být zdatným průvodcem. Na pomezí žurnalistiky a beletrie totiž přináší čtivé vyprávění, díky němuž se pro vás z exoticky znějících jmen stanou důvěrně známé postavy, jejichž životní osudy velice srozumitelně propojí komplexní pavučinu událostí. Strhující svědectví o zrodu a vzestupu organizace, která děsí celý svět, bylo oceněno Pulitzerovou cenou za rok 2016.

Počet stran: 416,
vydalo Nakladatelství JOTA

Text: Michal Voska,
foto: Nakladatelství JOTA

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na fotografii z letošního Dne sil podpory Cihelna 2016, přibližující divákům atmosféru v československém pohraničí v září 1938, pět rozdílů?

Často se nepravdivě traduje, že československá armáda ve své historii vlastně nikdy nebojovala. Když pomineme bojové vystoupení jednoho z praporů pěšího pluku 8 Slezského ve Frýdku 14. března 1938 a ústupové boje československých jednotek na Podkarpatské Rusi, účastnili se naši vojáci, četníci a příslušníci SOS desítek a stovek šarvátek a drobných bitev s ozbrojenými německými bojovkami v československém pohraničí v září 1938.

Ty vypukly 12. září 1938 během Sudetoněmeckého povstání a s přestávkami pokračovaly až do března 1939. Bojovalo se nejen s ozbrojeným obyvatelstvem německé, ale i polské, maďarské a na Podkarpatské Rusi i ukrajinské národnosti. Jedna z nejtěžších bitev proběhla o Český Krumlov, během které byly nasazeny tři lehké tanky vz. 35 a dokonce i obrněný vlak.

Poměrně rozsáhlé boje se vedly i o Šluknovský výběžek. Povstání německého obyvatelstva zde vypuklo krátce po Hitlerově projevu na sjezdu NSDAP v Norimberku 12. září 1938. Po neúspěšném pumovém útoku na velitele rumburských kasáren ukončily první fázi povstání jednotky československé armády, které dorazily do této oblasti. Po několika dnech ale došlo k obnovení bojů.

K drobným incidentům, napadání a mnohdy i vraždám a mučení příslušníků čs. ozbrojených složek docházelo na desítkách míst v pohraničí.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek

Rozdíly: chybějící stromy, hákový kříž, muž, střed kola a rozježděná tráva

Noční jestřáb

Kamarádi mu přezdívali Kut. S ohledem na svou činnost za války získal později označení Noční jestřáb. Karel Miloslav Kuttelwascher se totiž mezi česko-slovenskými piloty zapsal nejen největším počtem sestřelů, ale byl také považován za nejúspěšnějšího nočního přepadového pilota RAF a šestého nejúspěšnějšího nočního stíhače. Za tmavých nocí se totiž vypravoval na lov německých letounů doslova jako dravec.

Karel Kuttelwascher se narodil jako třetí ze šesti dětí v rodině inspektora státních drah 23. 9. 1916 ve Svatém Kříži (nyní součást Havlíčkova Brodu). V roce 1935 se přihlásil do Školy pro odborný dorost letectva při Vojenském leteckém učilišti v Prostějově a získal kvalifikaci pilota. O dva roky později nastoupil prezenční službu v hodnosti svobodníka u leteckého pluku T. G. Masaryka v Praze ve Kbelích. Zde také absolvoval stíhací kurz.

Do Polska se Karel Kuttelwascher dostal společně s bratrem Janem a pěti kamarády od letky v noci z 13. na 14. června 1939. Již koncem července odplul se skupinou dalších devadesáti letců na palubě parníku Castelholm do Francie. Po vynucené službě v cizinecké legii nastoupil v listopadu 1939 do výcvikové školy pro stíhače v Chartres. Odsud byl v květnu 1940 odeslán na frontu ke Groupe de Chasse III/3 dislokované v Beauvais Tillé. Zde také již 19. května 1940 absolvoval na letounech Morane-Saulnier MS-406 C1 první dva bojové lety. Karel Kuttelwascher

létal až do 16. června. Následujícího dne podal maršál Philippe Pétain žádost o příměří. Údaje o jeho leteckých úspěších během bojů ve Francii se různí. S největší pravděpodobností dosáhl během více než třítýdenního nasazení deset hodin bojových letů a dva jisté a jeden pravděpodobný sestřel.

První bojové úspěchy v Británii

Z Francie, která mezitím kapitulovala, se dostal přes Alžír, Casablancu a Gibraltar počátkem srpna do britského Cardiffu. Po krátkém zacvičení byl přidělen k 1. britské stíhací peruti dislokované ve Witteringu. Ta se na dlouhé dva roky stala jeho mateřskou jednotkou. První operační let uskutečnil již několik dnů po nástupu k této jednotce 7. října 1940. V jejích řadách stihl na letounu Hurricane Mk.I ještě závěrečnou fázi letecké bitvy o Anglii.

Počátkem roku 1941 se peruť přesunula do Kenley. Karel Kuttelwascher se s ní

účastnil noční obrany britských ostrovů a následně denních operací nad západní Evropou. V prvních únorových dnech svedl během akce Cirkus 2 poblíž Boulogne tvrdý vítězný souboj s Messerschmittem Bf 109 E. Tato vzdušná bitva skončila pravděpodobným sestřelením tohoto stroje. Na oficiálně uznaný sestřel si v britském královském letectvu musel ale počkat ještě další dva měsíce. Během hlídky nad kanálem se mu podařilo u mysu Cap Griz Nez 8. dubna 1941 sestřelit svého prvního Messerschmitta v RAF.

Od počátku března začal se svým Hurricane trénovat noční létání a přistávání. Následující měsíc poslal během operace Cirkus 10 mezi Calais a Dunkerque k zemi dvěma dlouhými dávkami ze vzdálenosti zhruba sto metrů další Messerschmitt. Koncem června 1941 zaznamenal během operace Cirkus 25 své poslední denní vzdušné vítězství, když poblíž francouzského Le Touquet sestřelil další Bf 109.

Poté byla jeho peruť převelena na letiště Tangmere v hrabství Sussex a přezbrojena na letouny Hurricane Mk.IIc vyzbrojené čtveřicí 20mm kanonů Hispano. Zahájila také intenzivní výcvik nočního létání a stíhání metodou Turbinlite.

V srpnu se mu během útoku na nepřátelský konvoj u belgického Ostende podařilo vážně poškodit dva torpédové čluny. Podobně úspěšný byl i v závěru roku 1941, kdy během noční protilodní hlídky zaútočil na tanker a pravděpodobně ho potopil.

Velitelem letky

Podstatně větší význam měl ale 12. února 1942 jeho podíl na operaci Channel Dash, která představovala útok na doprovodná plavidla německých válečných lodí Scharnhorst, Gneisenau a Prinz Eugen. Ty se snažily proniknout Lamanšským průlivem z francouzského Brestu do Severního moře. Během této operace se mu podařilo těžce poškodit jeden torpédoborec.

O pět dnů později byl povýšen do hodnosti Flight Lieutenant a pověřen velením letky A. Ta začala právě v této době přecházet od nočních obranných akcí k těm útočným. A právě toto období patří z hlediska bojových operací v případě Karla Kuttelwaschera k těm nejúspěšnějším.

V únoru 1942 se oženil s Angličankou Beryl Ruby Thomasovou, se kterou se seznámil již předešlého roku. „Naše teta tehdy řekla matce, že je hezký večer. Je prý škoda ho nevyužít, měli by se jít někam se pobavit a zatancovat si. Mamince se moc nechtělo, ale nakonec se nechala přemluvit. A právě na této zábavě potkala našeho otce,” popisovala seznámení rodičů dcera slavného stíhače Mary Roweová.

K asi nejznámější Kuttelwascherově operaci Night Intruder došlo v noci ze 4. na 5. května 1942, kdy se mu podařilo během pouhých pěti minut sestřelit nad kontinentem tři nepřátelské letouny He 111. Potřeboval k tomu pouhých dvě stě nábojů. Něco takového nedokázal žádný jiný pilot RAF. Za tento čin byl nejen povýšen, ale zároveň vyznamenán britským Záslužným leteckým křížem. Jako jediný z našich letců získal toto vysoké vyznamenání dvakrát za sebou. Vítěznou sérii patnácti jistých sestřelů a pěti poškozených nepřátelských letounů ukončil v noci z 1. na 2. července u Dinardu, kde se mu podařilo zničit dva Dornieri 217 a jednoho poškodit.

Kreslený komiks o našem stíhači

Karel Kuttelwascher požádal o zařazení k 23. noční stíhací peruti, kde pokračoval v těchto akcích na letounech Mosquito. Byl tak prvním cizincem, který mohl létat na těchto strojích. To už se ale blížil konec jeho aktivní operační služby. Karel Kuttelwascher celkově

nalétal 405 operačních hodin, z nich více než polovinu strávil nad nepřátelským územím.

Počátkem října 1942 byl přidělen k Inspektorátu čs. letectva v Londýně, který se rozhodl využít jeho věhlasu úspěšného nočního stíhače k prezentaci našeho zahraničního odboje. V červnu 1943 odcestoval do USA. Projel řadu velkých měst, poskytoval rozhovory novinářům, podílel se na prezentačních akcích. Vznikl zde dokonce o něm kreslený komiks.

Do Velké Británie se vrátil na Vánoce roku 1943. Od ledna následujícího roku byl zařazen jako zalétávající pilot k technické jednotce v St. Athanu u Cardiffu. Testoval nové a opravené vícemotorové stroje Arrolan Lancaster, York, Lincoln, Vickers Wellington, Warwick a HP Halifax ve vzduchu. Ještě za války získal hodnost nadporučíka a těsně po jejím skončení dokonce kapitána.

Mamka se těšila na vnoučata

Do vlasti se vrátil v srpnu 1945. Krátce působil na vojenském oddělení letiště v Praze Ruzyni. Později nastoupil jako učitel létání na Leteckou vojenskou akademii do Hradce Králové. Již v červnu 1946 byl však na vlastní žádost z armády propuštěn a zamířil zpět do Velké Británie ke své rodině.

„Když Karel odešel krátce před vypuknutím války do zahraničí, bylo mému manželovi, jeho bratrovi Miroslavu čtrnáct let. Během války byl internován tři roky společně s rodiči v koncentračním táboře ve Svatobořicích.

V poválečném období se spolu stýkali. Od okamžiku, kdy se Karel vrátil do Anglie, si již jen dopisovali. Můj manžel na něj, stejně jako řada dalších příbuzných, vzpomínal jen v tom nejlepším. Byl to prý vyrovnaný, velice slušný člověk. Lidé na něm obdivovali jeho povahové rysy,” vzpomínala před několika lety jeho švagrová Marie Kuttelwascherová. „Z toho, že se za války v Anglii oženil, nebyla jeho maminka příliš nadšená. Celou dobu si myslela, že se vrátí domů a vezme si Češku. Těšila se na vnoučata. Zpočátku to vypadalo, že by se po válce mohl i s anglickou manželkou v Čechách usadit. Tě se ale u nás příliš nelíbilo. Připadalo jí, že je tady všechno jiné než u nich doma. A tak se nakonec vrátili zpátky do Velké Británie.”

V říjnu 1946 získal Karel Kuttelwascher britské občanství. Po únoru 1948 se z něho ale stal nepřítel vlasti. V létě roku 1959 odjel i s rodinou na dovolenou do jihoanglického Cornwallu. Zde ho v pouhých dvaadvaceti letech zastihl infarkt. Karel Kuttelwascher zemřel krátce před půlnocí 17. srpna 1959.

„Na svého otce jsme samozřejmě hrdí. Vzpomínáme na něj jako na laskavého a hodného člověka. Vždy se mně snažil podporovat v mém koníčku, v létání,” řekla o něm během své návštěvy České republiky před lety jeho dcera Veru Darlingtonová. V květnu 2000 byl Karel Kuttelwascher povýšen in memoriam do hodnosti brigádního generála. A letos navržen na udělení nejvyššího českého vyznamenání Řád Bílého lva.

Text: Vladimír Marek,
foto: archiv rodiny Karla Kuttelwaschera

Od úmrtí vojenského kapelníka a skladatele Julia Fučíka uplynulo sto let

Český král pochodů

„Dnešním večerem uzavřel jsem kapitolu svého života jako vojenský kapelník. Plných šestnáct let jsem působil u armády a vzpomínám na tu dobu velmi rád, třeba že jsem v těsné rakouské uniformě byl trnem v očích mých nepřátel, kterým uniforma byla břevnem. Jsem šťasten, že pod tímto dvojím sukrem tlouklo mé české srdce a jedinou útěchou mě vždy bylo, že tak se vedlo každému, kdo šel sám za svým cílem a neohlížel se napravo ani nalevo. Jsem rád, že zanechal jsem po sobě památku – čistou – ničím neposkvřenou... Sbohem živote vojenský.“

poměrně provinční Křemže. Plukovní hudba byla navíc nucena změnit kapelníka.

Všechno zlé se ale nakonec ukázalo být k něčemu dobré. Do čela orchestru se totiž postavil zkušený skladatel Josef Franz Wagner. Fučík v té době rozhodně nepatřil k těm, co by sedávali někde v koutě. I přes své mládí měl značné sebevědomí a víru ve své schopnosti. To rozhodně nepříspěvalo k utužování vztahu mezi nastupujícím muzikantem a zkušeným kapelníkem. Wagnerovi přesto ale neunikl mimořádný talent hudebníka na housle, fagot a velký buben. Byl to právě Wagner, kdo významně posunul Fučíkovy schopnosti v oblasti skladby. Dával mu rovněž nemalý prostor v sólech na fagot. Julius rovněž úspěšně stoupal po služebním žebříčku. Po svobodníkovi dostal desátníka, četaře a dokonce i šikovatele.

Když se po třech letech pln nadějí vrátil do Prahy, čekalo ho další zklamání. Společně s některými spolužáky z konzervatoře se uchytil v poměrně dobrém souboru Národopisné výstavy. Tato kapela ale skončila paralelně s národopisnou expozicí. Nakonec mu nezbyvalo nic jiného, než přijmout místo prvního fagotisty v záhřebském divadle. Odtud se přesunul do Sisaku, kde se stal městským kapelníkem.

Návrat do armádních řad se mu naskytl v srpnu 1897, kdy zemřel kapelník 86. pluku dislokovaného v Sarajevu. O toto poměrně prestižní místo byl velký zájem. V konkurzu nakonec mezi 82 uchazeči zvítězil právě Julius Fučík. Během osobního setkání prý zaujal velitele pluku Otu. V Sarajevu v té době byla jen jediná vojenská hudba, o to větší prostor prokázat své schopnosti se Fučíkovi otevíral. Jeho kapela vystupovala při všech civilních a vojenských příležitostech. V tomto balkánském městě vládl i poměrně čilý kulturní život. Fučík společně s dalšími důstojníky pluku organizoval

zábavné večery. Za tím účelem založili důstojnickou stolní společnost Feuchte Ecke (Vlhký kout). V této době také Julius ještě více propadal svým neřestem. A to slabosti pro krásné ženy a příliš velké oblibě ve víně. Ne náhodou jako plukovní signál zvolil motiv z maďarské lidové písně „Večer jsem se napil červeného vína“. I z tvůrčího hlediska se ale jednalo o poměrně plodné období. Z této doby totiž pochází legendární skladby Vjezd gladiátorů, Bitva u Custozzy a pochody Sarajevo a Horstein.

O tři roky později přinesl 86. pluk Fučíkovi další porci štěstí. Jeho novou posádkou se totiž stala Budapešť, druhé nejvýznamnější město monarchie. Fučík zde byl spokojený, což se projevilo i v jeho skladatelské činnosti. Mimo jiné čerpal i z maďarských lidových

melodií. V té době s ním již žila jeho budoucí manželka Christina Hardegg.

Krásných devět let ukončila v roce 1909 změna dislokace pluku do Subotice (dnes na srbském území, kousek od hranic s Maďarskem). Fučík hledal cestu, jak se zpět z této zapadlé posádky vrátit opět na výsluní. V roce 1910 zvítězil v konkurzu mezi dokonce dvěma sty uchazeči na kapelníka 92. pěšího pluku se sídlem v Terezíně. Jeho nadšení nebralo konce. Konečně se vracel do rodných Čech. Se svou kapelou bude moci vystupovat v od Terezína nepříliš vzdálené Praze. Poněkud se ale přepočítal v české malosti. Kapelníci pěti pražských plukovních hudeb se až příliš obávali velké konkurence a přiměli ministerstvo k vydání zákazu vystupování kapely 92. pěšího pluku v Praze. Odborníci z branže navíc Fučíkovi vyčítali nedostatek češtiny, který spatřovali v tom, že se oženil s Němkou. Terezínské kapele pod jeho vedením nezbyvalo nic jiného, než pořádat koncerty v západočeských lázeňských městech. Vydávali se ale i do vzdálenějších destinací. V únoru 1912 vystupovala jeho hudba v Berlíně na plesu Rakušanů. Sklidila zde velký úspěch, jejich koncertů se účastnilo na deset tisíc posluchačů. To už ale začínala hrát pro Fučíka labutí píseň. Ze svých skladeb měl poměrně slušné příjmy. A tak znechucen intrikami dal v ale armádě, přestěhoval se do Berlína.

Založil zde kapelu složenou z českých hudebníků a hudební nakladatelství Tempo-Verlag. O slovo se ale hlásila první světová válka. Na kulturu najednou scházely peníze. O vydavatelství neměl nikdo zájem, kapelu musel rozpustit. Počátkem roku 1915 mu výrazně otekla noha. Domníval se, že to jsou následky zranění, které v roce 1900 utrpěl při manévrech v Bosně. Z otoku se vyvinul sarkon, na nějž koncem září 1916 zemřel. Pochován je v Praze na vinohradském hřbitově. Jeho manželka Christina nechala z výnosů skladeb postavit poblíž Štýrského Hradce kostel Svatého kříže. Zde je i pamětní deska připomínající tohoto vynikajícího muzikanta. Mnohem více ho ale přibližují jeho nestárnoucí skladby, které má pravidelně na repertoáru nejen Ústřední hudba AČR, ale i celá řada dalších vojenských orchestrů. Za svůj poměrně krátký život jich napsal více než tři sta.

„Julius Fučík byl na pražské konzervatoři žákem Antonína Dvořáka, což je z tvorby patrné. Jeho hudba se vyznačuje harmonickou a melodickou bohatostí, která i pro současného posluchače působí velmi atraktivně,“ připomíná dirigent Ústřední hudby AČR podplukovník Jaroslav Šíp. „Často mi dirigenti v rozhovorech říkají s uznáním, že my Češi máme být právem hrdí na to, že takového skladatele máme. Mně osobně se líbí přirovnání, že Julius Fučík je králem

pochodů a vzhledem k tomu, že pracuji se špičkovým dechovým orchestrem, je pro nás ctí tyto pochody a další skladby virtuózně předvést publiku.“

Julius Fučík byl strýcem svého jmenovce, komunistického novináře a autora Reportáže psané na oprátce Julia Fučíka.

Text: Vladimír Marek,
foto: publikace Vojenské fanfáry nad Vltavou

20. ročník turnaje v nohejbale tříčlenných družstev O POHÁR ŠÉFREDAKTORA A REPORTU

Datum: 12. října

Místo: sportovní hala OdTV a PP MO OSI ASI Praha

Prezentace: 9.00 až 9.30 hod.

Ústroj: sportovní, vlastní dresy, sálová obuv

**Písemné přihlášky potvrzené velitelem VÚ (ředitelem VZ) posílejte do 7. října 2016
na adresu:**

**Jiří Krása, OdTV a PP MO OSI ASI Praha, fax: (973) 213 073, 213 867, tel.: (973) 213 866,
mob.: 702 008 054**

**V přihlášce nezapomeňte uvést název vojenského útvaru nebo zařízení, hodnost,
jméno a příjmení vedoucího i členů družstva a telefonický kontakt**

**Organizátorem přeboru je redakce A reportu a oddělení zachranné a výsadkové služby
a tělesné výchovy sekce rozvoje a plánování schopností MO**